

»SLOVENE« volja
po pošti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
na celo leto naprej . K 240—
na pol leta 120—
na četrt leta 60—
na en mesec 20—
Za inozemstvo celotno K 40—

== Sobotna izdaja: ==
za celo leto K 40—
za inozemstvo 55—

SLOVENE

== Inserati: ==
Enostopna petstvrsta (39 mm
širina in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat po K 6—
poslana itd. po K 9—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 39/9 mm K 15.
Izhaja vsak dan izvenredni
ponedeljki in dnevi po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 3/III.
Ročopisi se ne vračajo; neizbrana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 8. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnike in št. 345 za oglase,
avstr. in češke 24.797, ogr. 23.511, bosn.-herc. 7363.

Dalekosežna Protičeva izjava o Vesničevi „obznani“.

Belgrad, 8. aprila. (Izvirno) Stojan Protić je objavil v današnji »Tribuni« važ-
no politično pismo, ki je zbudilo v vseh po-
litičnih krogih veliko senzacijo. V pismu
pravi, da je doznal, da zahteva Nikola Pa-
šić od radikalnega kluba, naj glasuje za
vladno »obznano« proti komunistom pri
razpravi o njej v seji konstituante. Protić
pravi, da ga je ta Pašićeva zahteva silno
iznenadila in jako globoko dirnila. Ker se
tudi on smatra za člana radikalne stranke,
ki ji je bil šef in prvak do Pašićevega pri-
hoda, misli, da je njegova dolžnost, izpre-
govoriti o tem vprašanju nekaj besed. Ta-
ka obznana, kakor jo je izdala Vesničeva

vlada proti komunistom, je prava spaka te-
oretične in praktične politike. Že po svoji
obliki ne spada v nobeno vrsto naredb ali
zakonov. Nasprotuje tudi vsem dosedanjim
zakonom in uredbam Srbije. Izdala jo je
vlada v demisiji brez podpisa regenta itd.
Na koncu pravi Protić, da bo izstopil iz ra-
dikalnega kluba, ako bo radikalni klub gla-
soval zanj. To Protićevo pismo se v poli-
tičnih krogih najživahneje tolmači. Posle-
dice tega pisma so se opazile že na današnji
seji konstituante. Radikalni poslanec Lju-
ba Jovanović je odšel od seje in ne bo gla-
soval za zaupnico vladi. Za njim bodo šli
še tudi drugi člani radikalnega kluba.

Reg iz vladnih strank.

Belgrad, 8. (Izv.) Početkom današnje seje
konstituante je zbudilo pozornost, da je na
skrajni desnici za Jugoslovanskim in Narod-
nim klubom sedelo 14 muslimanskih poslan-
cev iz Nove Srbije in Makedonije, od katerih

jih je dosedaj pripadalo 8 radikalnemu klubu,
6 pa demokratskemu klubu. — Ti poslanci so
danes izstopili iz omenjenih klubov radi
agrarne reforme ter bodo osnovali lasten klub.

Vlada v krizi.

Belgrad, 8. aprila. (Izv.) Današnji do-
godki kakor izstop muslimanov iz radikal-
nega in demokratskega kluba, Protićevo
pismo v »Tribuni«, v katerem napoveduje
svoj izstop iz radikalnega kluba, razbur-
jenje v radikalnem klubu radi današnjega
Protičevega nastopa, slabotni vtis praznih
dokazovanj notranjega ministra Draškovi-
ća glede »obznane« v seji konstituante, so
zelo učinkovali na ves politični položaj.

Vlada se nahaja v velikih nevarnostih. Ta
zmešnjava se je zlasti videla na seji kon-
stituante. Pričakujejo se novi izstopi mu-
slimanov iz radikalne in demokratske
stranke kakor tudi onih iz muslimanskega
kluba, ker se ne strinjajo s politiko teh
klubov. Vlada je ponovno izgubila s težkim
denarjem kupljeno večino ter se nahaja v
krizi, ki je brezupna. Nadaljnji razvoj se
pričakuje z veliko napetostjo.

Profikatoliška politika naše države pred eu- ropsko javnostjo.

Kar je bilo pričakovati, se je zgodilo: kul-
turni boj, ki ga je začela vlada g. Pašića proti
katoliškemu delu jugoslovanskih državljanov,
je opozoril vso evropsko javnost na notranje
razmere, ki vladajo pri nas, in globoko diskre-
ditirajo našo državo pred Evropo. Dokler so
se pečali z našimi notranjimi težavami samo
Nemci in Italijani, smo lahko šli preko tega,
ker si je ostali svet lahko mislil, da naši so-
vržniki v svoje namene pretiravajo. Drugače
pa izgleda stvar sedaj, ko je srditost, s katero
so začeli naši centralisti boj zoper katoliški
element v Jugoslaviji, obrnila nase pozornost
tudi naših prijateljev. Znani nacionalistični
list »La Libre Parole«, ki ima velik
vpliv zlasti med vojaškimi krogi, objavlja 3.,
4. in 5. aprila t. l. na uvodnem mestu tri
članke o kulturnem boju v Jugoslaviji izpod
peresa Josepha Denais.

Uvodoma pravi, da ni nihče pozdravil
ustanovitve nove države Srbov, Hrvatov in
Slovencev z večjim navdušenjem kakor Fran-
cozi. Nato opisuje boj jugoslovanskih politikov
v avstrijskem parlamentu boj za osvoboditev in
zedinjenje vseh treh narodov v eno državo in
konstatira, kako je odpoved jugoslovanskih
polkov 1918. leta pripomogla k razpadu avstro-
ogrske monarhije. Zedinjenje, ki se je nato
uresničilo, je obetalo novo ero v zgodovini ju-
goslovanskih narodov. Kakšno presenečenje
— vzklila francoski publicist! — ko so prih-
jali k nam glasovi, od začetka nejasni, potem
bolj in bolj določni, da tam doli ni vse tako,
kakor si je svet predstavljal. Prepričali smo
se po skrbnih opazovanjih — pravi Denais —
da »nova država, ki jo vodijo vse graje vredni
strankarji, ne opravičuje nad, ki so se stavile
nanjo.« Nato opisuje francoski publicist zgo-
dovinske in kulturne posebnosti treh jugoslo-
vanskih plemen, razliko v mišljenju, veri,
upravi in poudarja, kako sta se pri zedinjenju
srečali dve struji: velesrbska, ki ignorira vse
maje, tradicije, zgodovino in raznolikost ter
zato zagovarja skrajni centralizem — in ju-
goslovanska, ki poudarja, da se Slovenci in
Hrvati niso zedinili s Srbijo kot posamezniki,
temuč kot dva že organizirana naroda v eno
državo s tretjim narodom. Spričo tega, pravi
Denais, je bilo potreba »zelo spretno, razme-
ram prilagodujoče se, razumne politike, ki
spoštuje tradicije, navade in osebitosti vseh

treh plemen.« Zalibog pa je politika srbskih
državnikov ubrala ravno nasprotno pot, »ki
ogroža državo« in je tem bolj vredna obsodbe,
ker ima »versko podlago«, ker se vodi v zna-
menju »prepolnece pravoslavja nad katoličan-
stvom«, v znamenju kulturnega boja.

Nato se francoski publicist podrobno peča
s kulturnobojno politiko Pašićeve vlade. Pod
krinko enakopravnosti se skuša katolicizem
potisniti na drugo stopnjo in tako uveljaviti
premoč srbsiva nad katoliškim hrvatstvom in
slovenstvom. Kakor povsod, posebno še v
orientu, se verski moment tesno spaja z na-
rodnim in političnim. Katolištvo skušajo izri-
niti iz javnega življenja, da na njegovo mesto
stopijo antikatališki elementi in se v tem boju
poslužujejo pravoslavja, za katero odkrito de-
lajo propagando. Hrvatske in slovenske zemlje
se od velesrbske strani smatrajo ne kot svo-
bodni teritorij, ki se je prostovoljno pridružil
v državno enoto, marveč kot anektirane pokra-
jine, ki s svojim bogastvom in finančno močjo
pomenjajo za centralizem najizdatnejši vir in
polje za gospodarsko in politično eksploatacijo.
Katolicizem, ki je centralizem v prvi vrsti na
poti, skušajo oslabiliti z določbami, kakor niso
več v veljavi v nobeni državi: 1. s prepovedjo
svobodnega občevarja med škofi in sv. Stolico,
2. kanceparagrafom, 3. vrhovno upravo države
nad premoženjem katoliške cerkve, dočim naj
bosta pravoslavna cerkev in celo mohamedan-
ska konfesija v tem oziru avtonomni. Doslej
se je vladni večini posrečilo zaenkrat zasig-
urati kanceparagraf, ako ga ne zavrže plenum.
O tem paragrafu pravi Denais sledeče: »Ta
paragraf ima namen preprečiti, da bi duhov-
nik mogel s svojim moralnim vplivom pod-
pirati politično in socialno akcijo. Prepovedati
vsako tako zunanjo akcijo katoliškemu duhov-
niku v deželi, kjer je duhovnik od pamtveka
največji socialni organizator in javni delavec,
izpolnjevanja tega paragrafa, stalnemu nad-
zorstvu policije in izpostavljanja ga neprestani
denunciaciji, to je čisto nevzdržljivo in ne-
znosno.«

Francoski publicist se bavi podrobno tudi
s Pribičevićevimi šolskimi naredbami, ki so
očito naperjene proti verski vzgoji v katoli-
škem duhu in podrobno našteva slučaje siste-
matičnega preganjanja katoliškega življa v
Vojvodini, Banatu in južni Srbiji.

List, ki je to objavil, ima v Franciji velik
krog čitateljev in stoji blizu tudi »Tempsu«.
Pod Stojanom Protićem bi kaj takega ne bilo
mogoče. Vladi Nikole Pašića je bilo dano, da
s svojo velesrbsko šovinistično politiko zapravi

simpatije, ki jih je naša država uživala vsaj
med zavezniki. Ni čuda, če tako malo z nami
računajo, videč, kako izvestna klika v državi
gazi vsa načela enakopravnosti in jo izpostavi-
lja kulturnemu boju v momentu, ko bi morala
bolj kot kdaj poprej delati na svoji konsoli-
daciji. Toda centralisti so gluhi kakor je gluhi
njih šef, gospod Nikola Pašić!

Sapo jim je zaprlo.

Zaupno pismo dr. Žerjava, ki smo ga
objavili, je voditelj SKS udarilo kakor
strela z jasnega neba. Popolnoma jim je
zaprlo sapo in jih spravilo v največjo za-
drego. Čisto razumljivo! Saj je Samostojna
kmetijska stranka mogla nastati in živeti
le od skrivanja in prikrievanja svoje prave
podobe. Dr. Žerjav pa v strogo zaupnem pi-
smu poroča demokratskemu zaupniku, da
je JDS vrgla do poslednjega
vse moči na deželo, da zaobr-
ne kmetско gibanje na napredno
stran, da dirigira svoje prista-
še v »samostojno« stranko, da
so skoro povsod demokrati
ustanovili organizacije samo-
stojnih in da so samostojno
podprli tudi z denarjem.

Dr. Žerjav pove, da »samostojna« ni
drugače kakor demokratska stranka, JDS
in SKS sta nastopile samo zato ločeno, da
dobe pod zvanečo firmo »Samostojna kme-
tijska stranka« več glasov za liberalce.
Nekdanji liberalni podeželski agitatorji so
se sami izrekli za to taktiko. Zdaj je konec
skrivanja in konec dvojni igri, ki so jo
igrali samostojneži. Razkrinkani in razga-
ljeni so do golega. Doma v Sloveniji so se
delali »krščansko stranko«, v Belgradu pa
je njihov voditelj »kmet« dr. Vošnjak sra-
motil katoliško cerkev kot cerkev druge
vrste in proslavljal v nasprotju z njo pra-
voslavje.

V Sloveniji so govorili »samostojneži«
pred ljudstvom, da so za avtonomijo, v Bel-
gradu pa so se vladi pro d a l i za centra-
listično ustavo in tako izdali nerazdeljeno
in avtonomno Slovenijo.

V Sloveniji so se imenovali »samo-
stojna stranka«, v resnici so pa bili od li-
beralcev ustanovljena in plačana stranka,
ki naj rešuje potapljačo se liberalno la-

djo, ki v našem narodu nima nobenega
kredita več.

V Sloveniji so se imenovali kmetjska
stranka, v Belgradu so pa »samostojni«, to
je od vlade kupljeni poslanci nastopili ta-
ko, da jih je ožigosal vodja srbske kmet-
ske (zemljoradniške) stranke Avramović
kot sovražnike kmeta, kot čisto
navadne zapeljivce sloven-
skih kmetov, ki spadajo v rsto špe-
kulantov, verižnikov, profit-
maherjev.

»Jaz mislim«, je dejal Avramović, »da
je to klika in sicer klika, ki se je vrgla kot
panter na tilnik slovenskega kmeta in da
je sedaj prva dolžnost vseh onih, ki imajo
pred očmi res le koristi malega kmetke-
ga posestnika, ne pa koristi svoje bolne
osebne ambicije ali svojih globokih
žepov, da slovenske kmete reši iz rok teh
ljudi.«

V Sloveniji so ti famozni »samostojni«
zabavljali na shodih čez Srbe, v Belgradu
pa so se lizali in podtikali SLS to, kar so
oni počenjali.

Utajiti so hoteli tudi, da niso oni po-
vzročili kanceparagrafa, dokler vsled po-
novnega potrdila g. Avramovića dr. Voš-
njak ni priznal v ustavnem odboru, da so
dali slovenski samostojni iniciativo za ta
sramotni paragraf, ki jemlje ugled državi
po celem kulturnem svetu.

Značilno je, da je minolo nedežjo sku-
šal »samostojni« poslanec Kušar na shodu
v Grahovem pri Čirknici kljub vsemu te-
mu igrati še slepe miši in je zborovalcem
zatrjeval, da je SKS — za avtonomijo. To
hinavsko igro samostojnežev je pa posla-
nec Škulj do dobra razkrinkal in g. »a-
mostojni« poslanec je zlezal pod klop in
ni upal ugovarjati niti zaupnici Jugoslo-
vanskemu klubu.

Ljudstvo spoznava volka v ovčji oble-
ki in mu obrača hrbet. Bodoče občinske
volitve bodo pokazale, da je naše ljudstvo
prepošteno in preznačajno, da bi volilo
pristaše take stranke, ki se ne upa s svo-
jo pravo barvo na dan, ki nosi v Sloveniji
drugo krinko kakor v Belgradu, ki se je
po najkrajšem nastopu v politični javnosti
pokazala v taki fotografiji kakor nobena
druga stranka v celi državi. Zato jo po-
šteni in zapeljani kmetje trumoma za-
u-
ščajo.

Skrupoznost Karlovega poročila.

(Od našega inozemskega poročevalca.)

Pariz, 5. aprila.

Danes je že čisto jasno, da so Karla
habsburškega na njegovem potu na Ogr-
sko spremljale simpatije vplivnih franco-
skih nacionalističnih krogov, zlasti voja-
ških, kateri se grupirajo okoli maršala
F o š a. Nekateri listi, predvsem »Temps«,
tega niti najmanj ne skrivajo. Kakor nala-
šč je bivši podpredsednik r u m u n s k e
zbornice, g. Couloglou, ki zdaj biva menda
v Parizu, objavil 2. t. m. v tem listu pismo,
v katerem med drugim pravi: »Kar se tiče
Francije, mora biti n'ena prva skrb, da
se Avstrija ne pridruži Nemčiji. Revsta-
racija Habsburžana na Mažarskem pa je
prvi korak k vpostavitvi av-
stro-ogrske države in na vsak
način je dovoljeno predpostaviti, da Habs-
buržan, cesar in kralj avstrijski in ogrski,
ne bo nikoli odložil svoje krone v korist
ali nemške republike ali nemške monar-
hije.« Na podlagi tega priporočila rumunski
politik Francozom, naj se ne dajo »voditi
od prvega pojavljajočega se čustva«, kajti
— tako piše dalje — »treba je dobro te-
htati interese vsake strani in imeti pred-
vsem pred očmi ohranitev svetovnega
miru.«

Kaj si je treba pod interesi svetovnega
miru v smislu te mentalitete misliti, nam
pove JaJues Roujon v »Figaru«. Ta
publicist meni: »Če bi imel Karel IV. zopet
stopiti na tron, bi se Francozi sicer motili,
če bi mislili, da je Ogrska s tem postala
naša zaveznica. Cela stvar bi ne pomenila
nič več nego to, da je princ, kojega fran-
cozljubna (?) stremjenja in čustva so do-
bro znana, zasedel tron v deželi, k' er je
germanofilstvo zelo napredovalo. To bi ne
bil niti triumf niti sploh kak poseben uspeh;

bilo bi pa neko jamstvo. Ali samo za
Francijo? Ne. Za vse evropske narode in
predvsem za sosede Ogrske.« (!)

Iz tega se čisto jasno razvidi, da se
je Karolu po svojih agentih posrečilo uve-
riti lahkoverne Francoze ali vsaj neki del
francoskega javnega mnenja, da je on velik
prijatelj Francije, da misli postati na Ogr-
skem in v Avstriji močna protiutež proti
germanskim vplivom in da bi vpostavitve
njegove dinastije pomenila jamstvo za mir
v Evropi; da, prepričal jih je celo, da bi
to bilo v interesu Češke, Jugoslavije in
Rumunije, ki bi jih njegova bodoča država
ščitila pred germanskim navalom. In go-
tovi krogi v Parizu so mu verjeli!

Francosko misel pa nam v celoti od-
kriva g. Jean Guiraud. Ta pripoveduje
v francoskih listih, ki so mu na razpolago,
da na Ogrskem obstoja monarhistična
stranka, ki se prizadeva, da bi krona
pripadla nadvojvodi Frideriku, veli-
kemu germanofilu. Ta stranka je nasprotna
Karolu zaradi francozljubnosti njegove
žene. Nemčija je sovražnica Habsburžanov
in podpira sedanje proviziorno stanje na
Ogrskem in v Avstriji, da bi te dve de-
želi prisilila, da se združita z Nemčijo,
ko se ta okrepi in se ne bo več imela bati
entente. Zato, sklepa francoski publicist,
je v interesu Francije, da se Avstrija in
Ogrska gospodarsko okrepi in bi Fran-
cozi ne smeli stati na poti vpostavitvi
Habsburžanov, ki bi mogli paralizirati
vpliv Nemčije ter tako služiti interesom
Francije v Evropi.

To so torej francoske misli in nameni.
Sicer odmevajo samo iz gotovih krogov,
da pa imajo ti krogi velik vliv tudi na
vodstvo francoske zunanje politike, doka-

zuje deštvo, da se je francoska vlada v zadevi Karlovega poizkusa obnašala čisto pasivno. Jugoslovani morajo vedenje Francije, za koje interese so v svetovni vojni toliko žrtvovali, ostro obsojati in upravičeno gledajo z neko bojznostjo v bodočnost, ker niso sigurni, da ne bi zavezništvo zopet kdaj kaj podobnega poizkusili na škodo naše države. O naivnosti francoskega javnega mnenja, ki meni, da bodo Habsburžani pomagali ententi zadrževati vpliv Germanije, se nam ne zdi vredno izgubljati besede. Treba se je le vprašati, kakaj inozemstvo tako mirne vesti žali naše interese, kakor da bi nas sploh ne bilo? Pač zato, ker naša sedanja vlada sama ponižuje ugled naše države v tujem svetu, ker njeno časopisje sumniči velik del jugoslov. naroda kot »protidržaven element« in vodi kulturnobojno politiko, vsled česar se ustvarja in inozemstvu mnenje, da s tako slabotno državo sme vsakdo pometati. To naj bi premislila sedanja demokratsko-radikalna večina!

Iz ustaunega boja.

(Iz govora poslanca dr. Dulibića v ustavnem odboru 22. marca.)

(D dalje.)

Odpor proti avtonomiji — znak nevednosti.

Gospoda, ko sem govoril o avtonomijah, sem opazil, da je ta beseda tu neke vrste strašilo. Toda čemu? Danes ni ne v teoriji ne v praksi človeka, ki bi hotel trditi, da pomeni avtonomija suverenost, da pomeni državo v državi. To je ravno tisto, česar mi nočemo, ker mi priznavamo, da državna oblast ne more biti druga nego ena sama. Kaj je avtonomija v današnjem modernem zmislu? Avtonomija ne pomenja ničesar drugega nego pooblaščenje, katero daje suverena državna oblast kakemu faktorju v državi, da more delovati v pravočajnem zmislu. Ali je to kako posebno čudo? Vi ste v ustavi že ustvarili eno avtonomijo, in sicer v oddelku za sodstvo. V tem oddelku ste rekli, da je sodstvo neodvisno, dali ste mu tako atribucijo, da je sodstvo v mejah obstoječih zakonov naravnost suvereno, tako da je tisto, kar pravomočno odločijo sodišča, za dotične stranke zakon. Zakaj je to mogoče? Sodstvo in razsojanje je ena izmed panog državne uprave, o tem ni dvoma. Ako je tedaj avtonomija dobra za sodstvo, zakaj ne bi mogla biti dobra tudi tedaj, ko gre za upravljanje drugih narodnih dobrin, ko gre za druge panoge državne uprave? Tu morajo biti torej povsem drugi razlogi, zaradi katerih se odbija razdelitev države v posamezne pokrajine. Reklo se je, da se s tem ustvarja separatistične težnje. Toda ali mislite, da bi te separatistične težnje, ako bi res obstojale, s tem, da razkosate državo — oslabili ali jih sploh spravili z dnevnega reda? Ne, nego boste stvar le poslabšali. Kajti ako bi bili pustili pokrajine, bi se boj prenesel v pokrajine, kjer je povsodi raznih strank »za« in »proti«; državna skupščina pa bi se lahko posvečala svojem delu. Centralna uprava bi bila razbremenjena in bi se mogla uspešneje baviti s svojimi velikimi nalogami.

Že sem naglasil, da naša zahteva po avtonomiji temelji na globokem prepričanju, da je samo na ta način mogoče, da pride naša država do moči in blagostanja tako, kakor ji mi želimo. Resnično je načelo, da se pravo razvija iz potreb in raz-

mer narodovega življenja. Rezultata teh potreb in teh razmer morajo biti vedno zakoniti, kajti zakonodaja, ki ne računa s temi potrebami in razmerami, bo na krivem potu in bo vedno grešila. In če bi sklenili ustavo s takimi oblastmi, s tako razkosano deželo, bi ta skupščina sama najbolje dokazala, da ne vodi računa o potrebah in razmerah posameznih dežel. Načelo samouprave obstoja v pravem čutu našega naroda, a tega se noče spoštovati in upoštevati. Razume se, da morajo posledice biti škodljive za posamezne dele našega naroda, a še škodljiveje za državo samo kot celoto. Kar tiče umišljenih separatističnih tendenc v teh avtonomijah, sem rekel, da jih ni in jih ne more biti. Francija, ki je najbolj ljubosumna, kar tiče edinstva, se tega ne boji, marveč decentralizira upravo in ustanavlja regionalne uprave, dobrovedoč, da s tem pospešuje narodno zavest, narodno edinstvo svojega naroda.

Sedaj pa še nekaj o prehodnih naredbah. V teh prehodnih naredbah je določeno, da bodo pokrajinske uprave ostale v veljavi tri leta tako, kakor so sedaj, samo da bodo ministri imeli pravico določiti, katere stvari bi mogle preiti v pristojnost ministerstev. Sedaj bi pa vprašal gospoda ministra za konstitucijo, da-li dolc be prehodnih naredb odpadejo ali pa obstoje še dalje ali kako si on sploh predstavlja, da morejo določbe prehodnih naredb, ki nam jih sedaj dajejo v roke, obstojati skupaj s prehodnimi naredbami, ki so predvidene v prvotnem načrtu.

Boj delavstva z vlado na Angleškem.

LDU Belgrad, 8. aprila. Presburo poroča iz Londona: Dne 5. aprila je po ministrijski seji o rudarski stavki pozval Lloyd George predsednika rudarske zveze in predsednika lastnikov rudnikov k nadaljevanju pogajanj. V nekaterih rudnikih v Škotski in Walesu so bili neredi. Vlada je podvzela razne vojaške in druge ukrepe.

LDU Belgrad, 8. aprila. Presburo poroča iz Londona: Konferenca med Lloyd Georgeom in rudarji je ostala brez uspeha. Lloyd George je izjavil, da bo uporabil vsa sredstva, ki bodo odgovarjala položaju.

LDU London, 8. aprila. (Reuter.) Železničarji in prometni delavci so sklenili stopiti v stavko.

LDU London, 7. aprila. (Reuter.) V poslanski zbornici je izjavil ministrijski predsednik Lloyd George, da je za konferenco rudniških posestnikov z rudarji pod pogojem, da se predvsem obravnava vprašanje izžerpavanja. Reuterjev urad izraža upanje, da bodo rudarji pristali na to.

Nevarnost državljanske vojne na Mažarskem.

LDU Belgrad, 8. aprila. Presburo poroča iz Dunaja: Listi poročajo iz Madžarske, da vlada v Madžarski po odhodu kralja Karla vedno večja zmešnjava. Razmere med Karlisti, pristaši svobodne volitve kralja in republikanci so se poostrele tako, da obstoja po poročilu »Neues Wiener Tagblatt« nevarnost državljanske vojne. Po vestih istega lista bi imela prihod Karla na Madžarsko slediti restavracija prestolonaslednika Ruprehta, na kar bi se imela proglasiti donavska federacija pod protektoratom Francije. Dokazi o tem se bodo te dni objavili v Budimpešti.

LDU Budimpešta, 8. aprila. (MKU.) Kakor izjavlja minister zun. poslov dr. Gratz, je njegov sklep, da izstopi iz kabineta grofa Telekija, popolnoma neomajen. Dr. Gratz se odtegne vsakršnemu političnemu delovanju in se posveti narodno-gospodarskemu delovanju.

AVDIJENCE PRI HORTHYJU.

Budimpešta, 8. (Izv.) Danes je sprejel državni upravnik Horthy ministra Szaborja, grofa Andrassyja in baron Bethlena. Razgovori so bili informativnega značaja. Krize, ki bi imela za posledico odstop celokupne vlade, ni.

Vseslovanski zadrudni kongres.

Praga, 8. aprila. (Izv.) Tu se je ustanovila slovanska zadrudna banka z delničkim kapitalom 3 milijonov kron. Maja meseca se bo vršil v Pragi vseslovanski zadrudni kongres.

Milinski trust.

Bratislava, 8. aprila. (Izv.) Ustanavlja se milinski trust za Bratislavo, Budimpešto, Zagreb in Bukarešto. Trust upa, da bo diktiral cene mlevskim izdelkom ne samo na Češkem in Mažarskem, marveč tudi v Jugoslaviji in Rumuniji.

Francoski vojni minister grozi Nemčiji.

LDU Pariz, 7. aprila. (Havas.) Tekom debate o proračunu v vojnem ministrstvu je izjavil vojni minister: Po poročilu generala Nolleta nadaljuje Nemčija svojo politiko uporabe in neiskrenosti in se poslužuje vseh sredstev, s katerimi bi mogla zavleči izvedbo svojih obveznosti. Prišla pa bo ura, ko se bo morala umakniti sili. Vojni proračun se je vsled težkih bremen za vojsko občutno zvišal. Minister je zaključil: Od premagane Nemčije zavisi, ali se mir zagotovi ali ne. Ako Nemčija tega noče, bo morala čutiti, da imamo moč.

Rimska konferenca.

LDU Rim, 7. aprila. (Stefani.) V dopolninski seji konference nasledstvenih držav se je konstituirala komisija za juridične in upravne zadeve. Za predsednika te komisije je bil izvoljen Ricci-Rusalli. Njegovi namestniki so Halkovsky (Češkoslovaška), Nemes (Madžarska) in Antonescu (Rumunija). Komisija je že začela poslovati. V popoldanski seji se je sestavila komisija za gospodarske in finančne zadeve. Predseduje ji italijanski državni svetnik Drocchi. Zastopajo ga poslanik Kwiatowski (Avstrija), Antonijević (Jugoslavija) in Racanski (Poljska). V krogih konference se pripisuje izvolitvi avstrijskega in madžarskega podpredsednika posebna važnost, ker je to prvi slučaj, da zavzemata zastopnika doslej sovražnih držav tako visoko čast pri mednarodni konferenci. Odposlanci te konference so izjavili poročevalcem listov, da imajo trdno upanje, da bo konferenca prispevala k politični in gospodarski probuji narodov bivše monarhije. Avstrijski odposlanci so izrazili poročevalcem svoje zadovoljstvo nad prijaznim sprejemom na konferenci. Avstrijski zastopniki so se danes parkrat sestali k razgovorom na avstrijskem poslaništvu.

Vladivostok — mednarodno mesto.

LDU Moskva, 8. aprila. (Brezžično.) Japonci se pripravljajo, da izpraznijo Usurijsk. V Vladivostoku se nahajajoči konzuli so sklenili, da proglase Vladivostok za mednarodno mesto.

Pismo iz Gorice.

Pred volitvami. — Strnjene vrste Slovencev in Hrvatov. — Fašistovski teror v Istri. — Borba med komunisti in fašisti.

Med tem, ko prihajajo iz Istre grozna poročila, ki jih mora obojati vsak človek, v katerem še ni popolnoma zamrlo čustvo človečnosti, je v Rimu razpuščena zbornica, po celi Italiji se bodo vršile nove volitve. Na ta način bo završal po celi državi hud voliven boj, morda eden najhujših, kar jih pozna zgodovina italijanskega parlamentarizma. Fašisti so danes na vrhuncu svoje moči, in njih metoda moritve in požiganja bo ob volitvah, ki razburijo vsako, še tako disciplinirano ljudstvo, dosegla gotovo višek svoje grozote in svojega nasilja.

To pot bodo novi državljani Italije prvič udeleževali svojo volilno pravico in marsikdo zre s strahom na tiste dni. Naše ljudstvo se globoko zaveda pomena volitev in bo šlo na volišče do zadnjega moža, da pokaže pred svetom in pred javnostjo svojo politično zrelost; ne bo to boj proti italijanskemu narodu, ampak ljudstvo bo samo izrabilo pravico, ki jo daje v roke zakon.

Marsikomu se vrvja vprašanje, koliko mandatov bomo dobili v Primorju. Težko je soditi spričo razmer in čudne bojne taktike, ki vlada v Italiji. Dobro bo to, da bodo povsod volili na en in isti dan in fašisti, če bodo hoteli sami voliti, ne bodo mogli uganjati terorja na deželi v isti meri, kot bi ga sicer. Vpliv terorja se bo javljal gotovo najhujše v Istri, toda tudi tu prihajajo vesti, da bodo po nekaterih krajih Jugoslovani volili za vsako ceno, sicer tudi Italijanom ne bodo pustili voliti. Ljudstvo je sito in ne pusti, da bi se kratkoma igrali z njim.

Število naših mandatov bo tudi odvisno od nastopa italijanskih strank. Bajé ni mnogo izgleda, da bi Italijani nastopili skupno, kvečjemu, če se bodo združile italijanske narodne stranke. Na Goriškem (z Notranjsko vred) pričakujemo z gotovostjo tri dobljene mandate, ki jih bomo dobili potom enotnega nastopa vseh Slovencev.

Enotnega nastopa, pravim, vsaka druga stvar bi znala Slovincem brezmejno škodovati v teh časih. Tudi ni nevarnosti, da bi prišlo do kakih resnih diferenc, zakaj vsi se zavedajo resnosti trenutka, ljudstvo samo hoče sloge v teh dneh, dasi bo tudi zahtevalo, da poslanci zastopajo njih socialne in kulturne zahteve.

Komunisti so danes toliko kot poraženi in težko, da se bodo prikazali kot znatnejša moč. Pojav komunizma pri nas je bil le sad obupnih razmer in nezainteresiranosti nekaterih vodilnih krogov za socialna vprašanja. Bodimo odkriti! Priznati moramo, da je danes v tem oziru boljše; ljudstvo se zaveda in ve, da je z udarcem po narodnosti udarjeno tudi njih socialna stran.

Te dni bodo določeni kandidati; vsi so ene misli, da morajo poslati v Rim moške, ki bodo popolnoma kos svoji nalogi.

Volilna okrožja se dobro gibljejo, vse je na delu za bližajočo se volitve, samo vlada še ni dovolila javnih pravic govora, kar je za moderno državo očiten škandal. Volivna doba bo kratka, a tem hujša.

Sicer je v Gorici mir, to se pravi: splotja ne gore. »Mir« se pri nas rabi vse v drugačnem pomenu kot drugje na svetu.

Tu pa tam se kdo razburi, pade psotka, tudi groznja, fašisti in komunisti se streljajo ponoči, da lete krogle — kot zadnjič — skozi okna hiš. Tudi pojm nočnega miru je pri nas malo drugačen kot drugje.

U šiš, zraven cerkve je ena štarija. Kuku se prau pr hiš, je puštranska reč, pu zabu sm pa tud. Tulk vem, de je birt tak, de b se prou nč na čudu, če b ga dons al jutr slabostojn kmeti al pa demukratari pustavl za ministra. Jezek ma dobr, pustave je pa tud take, de b ga še bl pihnu kot minister, kokr sam Pucl. Murda b biu tud cnej za dubit.

U te štari se punavad, pusebn ub nedelah in praznekah vršēja zborvajna »ustaunga zbora« za lblana in sploh za ush pet delu tega in uhga sveta. Tam delaja pustave, ubešaja klerikalce na debel in na drobn, rešujeja naša država iz kancel in drugem paragrafem in kodr ga maja že mal čez ena putreba pud apa, tekat se začneja podrobne debate u gespučarskem ko-

mesjone za stvarna demobilizacija, u Ogrine in dohtar Pestotnike, u meljoneh, ke sa jih iblansk magistratari duvulil za ubčinske vultve čm rečt: za puprava cest, udprava blata, pudalšajne tramvaja in u drugeh takeh malenkosteh, ke se jih putrebuje pred usakem vultvam, če se če, de dobr vn spada deja.

U ta štarija sm te ta zadne praznke pu naklučt zabredu. Na šmarna gora sm biu namenen, de b pumagu izletnkem hrib zažigat, pa me je dež pregnou s ceste pud gostaubna streha.

Kokr sm hitr sprevidu, pa nism biu sam jest tku srečn, de b pršou brez usakeh vultu u ta slavna družba, ampak je mogl bt več takeh, k nisa pasal u šišenska konštituanta, ke pa, žalibog, sučajn aima še nč kurit, zatu mende tud nism notr narajmu ne Pucla, ne dohtar Vošnaka in tud ne bosnskeh al pa macedonskeh muzlmanu, naletu pa sm na precej močna opozicija.

Ke sm stopu notr in se pršutulu h en miz, sa mel ravn ženska vultuina pravica na dneunem rede;

»Kdu prau, de morja ženske volt, kdu? Babe sa za u kuhna. Kuhunce nej se držeja in hlače nej nam flikaja, drgač pa — kuš!« je kriču edn tam iz enga kota in bou s pestjo pu miz, kokr de b tou usaka soja beseda pusebi enkak za useli na miza prbit.

»Če je pa tku, pol b pa tud ženske lohka rekle: mošk ste za ubu, kladu, lopata al pa kneftra in delite, de nam na u treba stradat inrazcefedranem ukul hodet, ne pa pu štarijah ruguvitl in gnar zapraulat in se u politika utikat, ke se tku najna zastopete kokr mačka na harfa,« je uguvarju en

druh. »Ke ste se valal med vojska pu bulniščah in sa vam ženske stregle in razbite buče flikale, takat sa ble dobre in nubenu ni u glava padl, de b jih u kuhna pudiu. O ne; prlizval ste se jm ket mlade mačke. Sevede, dons, ke mate buče puflikane, dons sa vam babe udveč in spomnete se ih sam se takat, kadr jih putrebuje te za prreditev kašne »narudne krokarije«, de vam ročce predajaja pu vogleh in zastojn ket kelnarce na veselich tlaka delaja. Pr takeh prložnosteh vam prou prideja in še tku se punizate, de jm praute »dražestne rodalubne dame« in se jm pu časupiseh za nh »trudalubnost in pužrtvalnost« zahvalujete. Kedr jm je pa treba prznat kakšne pravice, ih pa iz babam zmjerjate in u kuhna pudete. Hinauci ste, nasramn hinauci —«

»Vn z nim! Vn s klerikalcam!« sa zarjul u šišenskem parlamente — namreč demukrati držeja usacga mal bl pametnga in preudarnga čluveka »a klerikalca« in stu pesti se je uzdičnel, de b mu ta prau mišlejne, čm rečt: demukratizem zabil u betica. No, pa muzakar ni biu tku naumen, de b apeliru na liberalizem šišenskeh skupščinariju, kokr dohtar Šimrak na dohtar Ninčiču liberalizem, ampak je raj pubrau soje kupita, udložu soj mandat in zapustu skupščina.

Tud jest sm ja tou pubrat za nim; k sreč sm zamerku, de še zmieri dež lije in pa ferbec, kašna točka pride zdej na dneun red, me je še prdržu.

»Takla sa usi klerikalci,« se je uglasu spet en skupščinac, ke ih je mal jeza minila. »Kar mi ukrenema, uč jm ni prou; use čja bulš vedet kokr mi. Iz tem komesjonam

za stvarna demobilizacija je raun tku. Mi sma jih tli dat Ogrine mal pud nus, kuku je gspudaru, ke je biu še predednk tega komesjona, de b mu .ku mal kredit pr vultueh pudrl, nazadne je pa tku vn pršlu, de je use tu, kar sma mi Ogrine naprej metat, naš vrl prstaš dohtar Pestotnik zakri-vu in ga polomu. In še tulk drugeh negoveh grehu je vn pršlu, de b se ih du sodnaga dneva na spukuru, če prou b usak dan namest pohanga pišanca pu ena kila pušrekaneh cveku puvečerju. Za zahvala, ke sma se u ta kumesjon uteknul, nas pa zdej še grdu gleda. Kdu pa je vedu, de ma tulk masla na glau? Če b vedl, b že raj usa ta reč lepu u senc pustl. Zakaj nas pa ni preh infurmuliru kuku iz temu kumesjonam stoj-i.

»Pestima ta reč pr mir. Zdej je že, kar je. Dejma se raj punient, kuku uma Šiskarje pretantal, de uja z nam pr vultvah putegnli. Te mulci maja že tud soje muhe in kar nč jm na paše, de se u Belgrade tku mešetar za nas, kokr za kašne čiške mulce.« Prekinu je predguvornka en mestačar.

»No, u tem uma hmal edin. Tem par šiskarjem, ke sa pr zadneh vultvah še iz nam putegnli, u zadost, če jm ublubma, de u prec pu vultvah — seveda, če prideja naš u ubčinsk svet — električna prou du Cirmana u šentvid vuzila. Če se u pa pol pu vultvah kdu sklicvuzla na naša ubluba in se tou pelat u šentvid, ga uma pustl pa iz šajterga gor putegn.«

»Kdur je zatu, nej eksal«

In glaži sa zažvenklal in pil se je naprej in naprej in pijeja mende še dona, če nisa že dam udšli.

Kandidatna lista Slovenske ljudske stranke za mesno občino Ljubljansko.

Odborniki:

Ivan Ogrin, stavbenik. — Franc Kremžar, urednik. — Dr. Iv. Stanožnik, odvetniški koncipient. — Josip Pire, hišni posestnik in uradnik. — Janko Jeglič, šolski ravnatelj. — Franc Orehek, zasebni uradnik. — Ivan Srebot, čevljar in posestnik. — Alojzij Burkelje, železniški vratar. — Tobija Pendar, delavec in posestnik. — Viktor Adamič, železniški nadrevident. — Albin Zajc, finančni računski svetnik. — Ant. Medved, kletar. — Dr. Fran Kulovec, profesor. — Franc Ambrožič, bolniški strežnik. — Srečko Zumer, črkostavec. — Ivan Krvin, urarski pomočnik. — Leopold Faganel, nadpaznik. — Franc Lavričar, deželni uradnik. — Dr. Mirko Božič, uradnik. — Dr. Anton Breclj, zdravnik. — Franc Černe, državni veterinar. — Ivan Kranjc, čevljar. — Matija Sintič, pomožni skladiščnik. — Jožef Rutar, tiskarniški uslužbenec. — Fran Himmelreich, krojaški mojster. — Ivan Rakovec, upravnik. — Peter Jamnik, sluga. — Janez Hribar, zidar. — Jakob Grčman, barvarski pomočnik. — Jernej Zamljen, tovarniški delavec. — Peter Bergant, knjigovodja. — Matevž Logar, sluga. — Franc Šuštar, pismonoša. — Franc Smodej, urednik. — Anton Logar, čevljarski mojster. — Alojzij Zajec, strojni črkostavec. — Alfonz Valand, kovinski strugar. — Ivan Perme, krojač. — Ignacij Štrekelj, vrtnar. — Anton Besov, delavec tobačne tovarne. — Dr. Josip Mal, muzejski kustos. — Franc Kožar, nadkurjač. — Vinko Gostinčar, strojni ključavničar. — Anton Zupin, tiskarniški uslužbenec. — Ivan Jakopič, pisarniški sluga. — Lovro Fleischman, nadrevident finančne straže v p. — Josip Pečan, delovodja. — Martin Knez, cerkovnik.

Namestniki:

Ivan Mazovec, profesor. — Jurij Mörzer, posestnik in izvošček. — Mihalček Meškerc, urednik. — Josip Zupančič, pisarn. ravnatelj. — Dr. Alojzij Remec, odvetniški kandidat. — Ing. Franc Ruch, komisar. — Josip Rajnar, železniški uslužbenec in posestnik. — Franc Hraštnik, zasebni uradnik. — Josip Wagner, učitelj. — Avgust Bercler, zasebni uradnik. — Bogumil Remec, profesor. — Lovro Korenčan, krojaški pomočnik. — Anton Sušnik, profesor in narodni poslanec. — Franc Milavec, korektor. — Fran Gorše, železniški sprevodnik. — Kristijan Dietz, zasebni uradnik. — Anton Dokler, ravnatelj. — Franc Verbič, delavec tobačne tovarne. — Ivan Pate, skladiščnik. — Janko Čepin, učitelj. — Anton Lavrič, trgovski nastavljenec. — Anton Medved, računski oficijal. — Anton Kralj, zasebni uradnik. — Alojzij Triak, mizar in posestnik. — Jakob Golmajer, sluga. — Ludvik Sinkovec, strojni ključavničar. — Ivan Dežman, poslovođa. — Henrik Zirkelbach, faktor in posestnik. — Leopold Rihar, poštni uradnik. — Lovro Zupan, čevljar. — Ivan Vrhovec, knjigovodja. — Franc Pönel, strojnik. — Franc Bartol, trgovec. — Pavel Zajc, katehet. — Avgust Ložar, posestnik in vojni invalid. — Viktor Seliskar, pisarniški pomočnik. — Maks Mastnak, trgovski sluga. — Oroslav Slapar, krojaški mojster. — Luka Bergant, poštni poduradnik v p. — Franc Verbajc, železniški kurjač. — Makso Kostanjevac, uradni sluga. — Ivan Fras, uradni sluga. — Dr. Jakob Mohorič, odvetniški koncipient. — Anton Nadižar, posestnik. — Karel Gruber, finančni računski svetnik. — Franc Zabret, stolni vikar. — Fran Pavlin, trgovski sotrudnik.

Politične novice.

— Lep shod SLS v Ribnici se je vršil pretekli ponedeljek. Zavedni možje in fantje so napolnili društveno dvorano. Dekan Skubic je pojasnil namere kulturnega boja, poslanec Škulj pa je orisal političen položaj in delo v Belgradu. Zborovalci so soglasno protestirali proti vsakemu poskusu kakšnega kulturnega boja ter so rezko obsodili politično ali boljše kramarsko delo demokratov in samostojnežev, ki uganjajo kravjo kupčijo s slovenskim ljudstvom. Sedaj so bili Ribničanje še posebno zadovoljni, da samostojni v ribniški dolini pri zadnjih volitvah niso dobili skoro prav nič glasov. S toliko večjim navdušenjem so izjavili popolno zaupanje Jugoslovanskemu klubu.

— Koliko dobe muslimani za vstop v vlado? Dosedaj je bilo javnosti znano, da je vlada kupila na račun davkoplačevalcev cele države bosanske muslimanske poslance za 255 milijonov dinarjev. V »Beogradskem dnevniku« pa čitamo izjavo muslimanskega ministra dr. Mehmeda Spaho, v kateri pravi: »Mnogi nam očitajo, da smo za njih 300 milijonov dinarjev, ki jih dobe zemljoradniki kot odškodnino za odvzeto zemljo, prodali svoj politični program.« Torej 300 milijonov dinarjev dobe bosanski begi in age iz državne blagajne kot odkupnino pri izvedbi agrarne reforme. Ko so se l. 1848. začeli pri nas reševati fevdalni odnosi med kmeti in grofi, država ni prispevala niti s fickle. Ko bi se

agrarna reforma v cel državi izvedla na račun države, to je na račun davkoplačevalcev, kakor v Bosni in Hercegovini, bi nastal državni finančni polom. Macedonski muslimani so se že oglasili z isto zahtevo kakor bosanski in z ravno isto pravico bi mogli zahtevati odškodnino iz državne blagajne povodom izvedbe agrarne reforme vsi veleposestniki v državi, ki spadajo pod agrarno reformo. Tu se vidi, kam vodi korupcija sedanje vlade, ki je na stroške davkoplačevalcev napravila politično kupčijo z bosanskimi muslimani in je kupila tudi slovenske samostojneže, da dobi v konstituenti večino za centralistično ustavo.

— Demokratska korupcija. V Rogaški Slatini je razpisana služba ravnatelja zdravilišča, ker je to zahtevala peščica pristašev demokratske stranke, in ker je to zahtevo z vso gorečnostjo podpiral tudi okrajni glavar dr. Pirkmaier iz Ptuja. Njemu se v Rogaški Slatini zelo dopade, tako da ni mnogo manjkalo, da bi bil za časa prevrata zasedel najraje sam ravnateljski stolec. Njemu, kakor tudi deputaciji šestih demokratov seveda ni bilo všeč, da pod sedanjim ravnateljem Dolencem niso imeli v zdravilišču besede in zaželjenih udobnosti, ker Dolenc ni bil slabši in je delal red, med tem ko si je pod prejšnjim ravnateljem Hergom lahko vsak dovolil, kar je le hotel. Herg ni znal prav nikjer uveljaviti avtoritete, ne med uradništvom, ne med domačini, in ne med delavstvom. O zmoglostih in lastnostih Herga bi morali pričati njegovi sošolci, tudi dr. Pirkmaier. Sošolci so se ga že takrat ogibali, in le malokdo je hotel z njim občeati. O njegovi »narodnosti« priča jasno, da je občeal, ko je prišel v Slatino, najraje z nemškutarji, posebno domačega se je čutil pri dr. Simonichu, našem največjem narodnem nasprotniku. Ni čuda, saj se v njegovi družini občeje le nemško. Po našem mnenju na noben način ne spada taka družina na odločno narodno mesto, ki ga mora zavzemati z bog reprezentacije ravnatelj Rogaške Slatine. O njegovi narodnosti priča tudi dejstvo, da je čital le »Agramerico« in »Marburgerico«, katero je dobivalo zdravilišče celo v dveh izvodih. Na druge slovenske časopise ni bilo zdravilišče naročeno izven seziže. Slatinski demokrati hočejo Herga spraviti zopet na ravnateljski stolec, ker bo seveda on najbolj zmožen za svetovskega hlapca. Pod njegovo senco se bodo zelo dobro počutili s Pirkmaierjem vred. Prijateljstvo bo moral skleniti z predsednikom demokratske organizacije, ošabnim nadpoštajem Fabijanijem, za katerega je prosil svoj čas, ker mu je bil nevar, pri poštenem ravnateljstvu, da se ga odstrani iz Slatine. Najbolje je karakteriziral Herga njegov prednik dr. Mulli, s katerim sta po prevratu nekaj časa skupaj službovala, ko se je izrazil, da je on bil ravnatelj 17 let, Herg pa jih ne bo niti 17 mesecev. Rekel je: »Er ist ein Idiot — und Idioten sind gefährlich.« Zanimivo je, da se namerava s 1. majem upostaviti v Rogaški Slatini politično ekspozituro. Centralni uradi v Ljubljani so bili proti temu. Šlo bo to na stroške zdravilišča, katero bo moralo dati zopet stanovanja na razpolago, katerih za časa seziže itak še za goste primanjkuje. Iz vsega je razvidno, da se spravlja upravo zdravilišča v Rogaški Slatini na politično kolesje, kar pomenja gotovi pogin zdravilišča.

— Centralistični sistem vladanja. »Nevest« prinaša odprto pismo, naslovljeno na ministra notranjih zadev, ki glasi: »Gospod minister! Batine so postale v našem kraju žalostna vsakdanja pojava. Osebnostna varnost je ogrožena celo od onih, ki bi ji morali biti čuvaji. Z ozirom na enega izmed slučajev kršitve dostojanstva državljanov, osebne svobode in varnosti, ki se je pripetil meni od strani tukajšnje policijske oblasti, sem primoran, da javno vstanem v obrambo vseh onih, ki so bili in so še temu izpostavljeni. Koncem preteklega meseca sem imel incident popolnoma privatnega značaja z nekim gospodom, ob priliki domače zabave v enem tukajšnjih lokalov. Radi precejšnje razburjenosti, ki se v enakih slučajih navadno pojavlja, sva obe stranki iskali zadoščenja na policiji in odšli do službujočega uradnika. Ko sem prišel pred službujočega g. kapitana Jančoviča in komisarja Brkiča, sta me ta dva gospoda, ne da bi me ustmeno ali pismeno zaslišala, izbatinala in pretepla s korobači tako, da sem dobil težke poškodbe in da mi je etkila kri. Zdravniki, ki sem se mu dal pregledati, je konstatiral, da sem dobil težke poškodbe vsled udarcev s korobačo, o čemur vam obenem s tožbo proti omenjenim gospodom pošiljam zdravniško izpričevalo.« Itd. — Subotica, 31. marca 1921. Antou Rajčič, gostilničar. — Kakor se vidi, hočejo ubiti katoliškemu prebivalstvu v Vojvodini centralizem s korobači in batinami. Lepa doba se obeta slovenskemu prebivalstvu, če bo volilo z demokrati ali samostojneži, kar je itak vseeno. Namesto svobode korobač, namesto pravice batine.

— Radičev odposlanec v Belgradu. Belgrad, 8. (Izv.) Semkaj je došel odposlanec Radičeve stranke dr. Basariček, ki je tekoni dneva konferiral z raznimi političnimi osebnostmi.

— Poverjenik za socialno skrbstvo v Zagrebu mora oditi komaj po par tednih svojega službovanja na dopust, tako poroča »Hrvat«. — Poverjenik je namreč preveč ostro nastopil proti verižnikom in drugim stebrom demokratske stranke, pa je vsled tega spoznan nesposobnim za reprezentanta državotvorne stranke na tako odločilnem mestu.

— Proti naslovu »Jugoslavija«. Splitska »Nova Dobca« je nedavno pisala, naj vse občine in društva pošljejo brzojavke na vlado, v katerih naj zahtevajo da naj se naša država imenuje »Jugoslavija«. Belgrajski demokratski list »Videlo« odgovarja na to: Naj le prihajajo take izjave, ali kadar se govori o volji večine naroda, mora vedeti »Nova Dobca« in vsi oni, ki so za ime »Jugoslavija«, da tvorijo v naši državi večino Srbi in da ne bodo nikdar in za nobeno ceno pristali na ime Jugoslavija, niti ne bodo svojega srbskega imena zamenjali s kakim drugim. Dovolili smo, da se naša kraljevina ne imenuje več Srbija; dovolili smo, da se naša slavo ovekovečena zastava zamenja z neko novo, ali to je vse. Dalje Srbi ne bodo šli in se tega tudi ne sme od njih zahtevati. Kakor so bili Srbi nekoč proti Iliriji, tako so sedaj tudi proti Jugoslaviji.

— Nemogoče je, da bi ljudje kapitalističnega naziranja razumeli, da je načelnim strankam načelo več kakor »profit«, kakor smo večkrat konstatirali. Točno! Današnji »Slov. Narod« trdi — po logiki kapitalistov — da je tako načelo nelogično.

Dnevne novice.

— Vsem poštenjakom v vednost. Na vprašanja od gotovih strani, zakaj je »Sveta vojska« pristranska, da ne pošlje vabil na svoj shod zoper surovost in nepravost listom vseh strank, bodi naznanjeno, da je bilo vabilo doposlano vsem ljubljanskim dnevnikom, da so ga pa objavili sicer »Slovenec«, »Jugoslavija«, »Novi čas« in »Najprej«, a »Narod« in »Jutro« sta ga odklonila. Zakaj, to naj gospodje vprašajo pri dotičnih uredništvih. Samo ob sebi se razume, da so povabljeni na shod vsi poštenjaki in resnični prijatelji naroda.

— Kaj bodo delali občinski odborniki v centralistični državi? V 35. šte. »Uradnega lista« je izšla naredba ministra za vojno in mornarico, s katero se pravica kaznovanja, določena v členih 12., 72. in 85. zakona o ustroju vojske, prenaša zopet na divizijske komande in se odreja po izkazani potrebi, da se morajo določila členov 12., 72. in 85. zakona o ustroju vojske, ki govore o kaznovanju občinskega predsednika ali kmeta, odnosno upravnih — političnih — in davčnih oblastev, uporabljati na vsem ozemlju kraljevine; izvzete tudi niso pokrajine, ki so bile prej pod Avstro-Ogrsko. Posebno zanimiv je člen 12, ki govori o rekrutih in vojaških beguncih in pravi med drugim: »Predstojnik občine ali odbornik dotične vasi, v kateri je rekrut, ki ni odšel k vojakom, prebil najmanj 30 dni neopažen od njih in nepripravljen vojaški oblasti, se kaznuje z globo 100—300 dinarjev ali z zaporom do 30 dni, katere kazni se takoj izvrši.« Dalje: »Ako starešina zadruga ne javi vsakemu odborniku in predstojniku občine begunca v 24 urah ali sploh ne, a oni dobijo uradno poročilo o njem ali sicer zaznajo zanj, so dolžni, da ga poiščejo, ulove in odvedejo k njegovi komandi v roku najdalje 10 dni od dneva sporočila ali odkar so zanj zaznali. Ako tega ne store, se kaznujejo po odredbi prvega odstavka.« — Za uveljavljenje tega modernega zakona tudi v naših deželah so se zavzeli demokrati, ker morajo orožniki »hrbtenica države« loviti protidržavne elemente in razširjati državotvorno idejo med ljudstvom. Občinski odborniki, ki po centralistični ustavi itak ne bodo imeli v občinski upravi nobenega posla, pa naj love dezertarje in lopove.

— Jesenice. Godbeni odsek »Kat. del. društva« v zvezi s pevskim zborom priredi 10. aprila 1921 ob 8. zvečer in 17. aprila ob 5. popoldne (po prihodu vlakov) koncert z veleznanimim sporedom. Prijatelji lepe glasbe, pridite!

— Pomagajte! Na praznik Mar. Oznane nja ob pol 2. uri zjutraj je požar uničil Janezu Dimniku v Volčjem potoku hišo in vsa druga poslopja. Družina si je rešila samo golo življenje in še to zadnji hip, ko je bilo že vse nad glavami v ognju. Uničeno je popolnoma vse, obleka, orodje, živčje in kar je najhujše še živine ni bilo mogoče rešiti. Zgorelo so 3 govedi in konj. Družina je v največji potrebi, je čisto obubožana. Kje se bo vzel denar za živino in drugo? Ljudje, ki morete pomagati ne prezrite te prošnje. Darovi naj se pošiljajo na pisarno »Dobrodelnosti« v Ljubljani.

— Osebnosti. Premiščeni so: okrajna glavarja pri predsedništvu deželne vlade dr. Franc Logar s poverjeništvu za notranje zadeve, dr. Bronislav Fišer k okrajnemu glavarstvu v Ljubljani, Miroslav Senekovič od poverjeništvu za notranje zadeve k predsedništvu deželne vlade, konceptni praktikant Jos. Hribnik od polic. ravnateljstva v Mariboru k polic. ravnateljstvu v Ljubljani, Stanko Kos pa iz Ljubljane v Maribor. Okrajnemu glavarstvu v Logatecu so dodeljeni okrajni komisar dr. Dinonizj Maraž, konceptni praktikant Dominik Dereani, okrajni tajnik Franc Jurca in kaelist Alojzij Cevna.

— Več davčnih uradnikov IX. in VIII. čin. razreda išče, vsled posebno v davčni službi nevdržljivih razmer, primerne službe, katere bi jim omogočala takojšnji in brezpogojni izstop iz drž. finančne službe. Ponudbe sprejme iz prijaznosti uredništvo »Slovenca«.

— »Mladika«, vseh 5 dosedaj izšlih števil, je došla v Ljubljano v večjem številu. Dobiti jo je v prodajalni Nove založbe na Kongresnem trgu in tudi po drugih knjigarnah.

— Pobegnila sta dne 17. marca dijaka ptujske gimnazije, Franjo Omerza in Otokar Bajec, stara 13 let. — Omerza je malo večji in govori slovensko in hrvaško. nosi okroglo mornarsko čepico z napisom »Hrvatska«. Njegovo perilo je označeno s številko 52. Bajec je manjši in govori samo slovensko. Perilo ima zaznamovano s številko 38. Prosi se vsakega, ki bi jih videl, da jih takoj prijavi najbližji orožniški postaji ali pa upravi »Dijaškega doma« v Ptuj.

— Ponarejevalci dolarjev. V Lvovu je policija zasledila delavnico, kjer so ponarejali dolarje. Ponarejalci so bili aretirani, najdem bankovci in kličej pa zaseženi.

— Kolo Jugoslovanskih Sester prosi za siromaka-inteligenta dobrosrčne gospode, da odstopi kdo vsled vojne obubožanemu revežu kako obleko, da zamore ta nastopiti svojo službo. Prijazne ponudbe sprejema tajnica V. Beniger, Mestni trg 24, III.

— Nemški izrazi v srbskem časopisu. Kako silno zanemarijen je srbski jezik v časopisu glede strokovnih izrazov, vam pokaže kratak pogled na oglasni del kakega lista. Za primer vzamemo n. pr. »Politiko« z dne 22. marca t. l. Tu beremo, da ima banka »Merkur« v »magacinu« in »na lageru« »fercinkovanog pleha«. Priporoča se trdka »za peglanje veša«. V Ljubljani na Rimski cesti 23 se prodaja hiša z večjim »placem«. Na Topčiderskem brdu se oddaja v najem »štala«. Na Dunaju je v 2. »becirku« napredaj hotel, ki ima tudi »špil cimera« itd.

— Novi dohodki. (Izvirno, brezlično.) — Finančna uprava je naložila g. Solcu za njegovo večerajšjo predstavo »Mrkanje« veselinski davek v znesku 20 odstotkov njegovega zlatnega zaklada. Način vplačila se določi s posebno naredbo. Zaradi previsokih pristojbin se predstava g. Solca ne ponovi.

— Redni občni zbor društva tiskarnarjev za Slovenijo v Ljubljani se je vršil dne 16. marca t. l. in je bil dobro obiskan. Izvoljen je bil sledeči odbor: Predsednik: Anton Slatnar, tiskarnar v Kamniku. Podpredsednik: Makso Hrovatin, tiskarnar v Ljubljani. Tajnik: Ivan Bernot, učitelj v Ljubljani. Blagajnik: dr. Ivan Tavčar ml., odvetnik v Ljubljani. Odborniki: Čed Karl, tisk. ravnatelj v Ljubljani, Breznik Jože, profesor v Ljubljani.

— Razpisana so mesta uradnih živinodržavnikov v Črnomlju in Krškem. Prošnje se vlagajo do 30. aprila 1921 pri poverjeništvu za kmetijstvo. Natančnejše določbe so v razpisu v Uradnem listu.

— Posnemajte! Na izobraževalnem tečaju v Kamniku se je nabralo za pomočnika J. Dimnika iz Volčjega potoka 319 K. Vsem darovalkam hvalenici »Bog plačaj!«

— Poziv čebelarjem. Ker se je v mestnem okolišču ljubljanskem ugotovila gniloba čebelne zaloge, ki je za čebele zelo opasna kužna bolezen, se imajo v smislu ukaza poljedelskega ministrstva z dne 18. jul. 1914 v roku 14 dni v gospodarskem uradu mestnega magistrata zglašiti vsi lastniki čebel ter tamkaj navesti kraj čebelnjakov in število panjev. Vsaka opustitev zglačitve se bo strogo kaznovala.

— Poškodovana brzojavna naprava. Neznani zločinci so na brzojavni progi med Dol. Logatcem in Vrhniko z brzojavnih drogov ukradli 160 m brzojavne žice.

— Žepni tatovi na deželi. V gostilni Ljudevita Sevarja na Rakeku je bilo ukradeno Francetu Jevcu iz Martiniaka iz žepa 1200 K. — V Lebingerjevi trgovini v Litiji je bilo ukradeno Katarini Hribar iz Slatne iz žepa 500 kron.

— Otvoritev poštne nabiralnice Prekopa. — Dne 10. aprila 1921 se otvori v Prekopi (občina Prekopa) poštna nabiralnica z uradnim nazivom Prekopa. Nabiralnica spada v okraj poštnege urada Vrnsko, kateremu je tudi podrejena. Zvezo bo imela vsak dan po ponedeljni poštni vožnji Vrnsko—Sv. Peter v Savinjski dolini s prej imenovanim poštnim uradom po sledečem redu: Odhod v Prekopo ob 11.45, prihod ob 4.20, prihod na Vrnsko ob 15.05, odhod ob 4. uri. — V okolišču nabiralnice spadajo sledeči kraji in selišča: 1. Prekopa s krajevnimi deli Mala Prekopa in Prekopa. 2. Stopnik s krajevnimi deli Marof in Stopnik. 3. Čeplice s krajevnimi deli Čeplice in Vivoda.

Primorske novice.

— Prvačina. Letos vlada pri nas precej velika suša, ker ni bilo dežja že celo zimo in gledamo s skrbjo v bodočnost. K tej nadlogi so se pa v zadnjem času pridružili še fašisti. Ta sodrğa ne ostaja samo v mestih, ampak dela svoje izlete tudi v okolico. Tako so se nedavno pripeljali s kamionom tudi k nam. Bilo jih je kakih 30 dvajsetletnih mladčev, ki so najbrž prišli sondaat teren. En oddelek je šel v gostilno, kjer je prepeval svoje divje vojne pesmi z refrenom: eja, eja, alala, drugi pa v »Sokolski dom«, kjer se je ravno vršila vaja igre »Španska muha«, domačega dramskega odseka. Ker jim je bilo najbrž grozde prekislo, so okoli 10. zvečer spet v miru odšli. Ljudstvo je sicer vsled aneksije potrto, a gleda vseeno z odločnostjo in največjim upanjem v bodočnost.

— Nasilje v Buzetu. V Buzetu so znani zločinci delali nasilje s tem, da so v noči napadli župnišče in streljali; istotako tudi Narodni dom. Zavedni domačini so bili alarmirani in so napodili razbojnike.

— »No kapišol« Neki kmet je prišel v Tolmin v laško trgovino in hotel kupiti dežnik. Ker je govoril slovensko, so mu odgovorili: »No kapišol« — »Če me ne kapišete, pa v uho me pišete« je dejal kmet in šel kupovat k Slovencu. — Sploh se čudimo, kako da Slovenci hodijo še kupovat k ljudem, ki nočejo razumeti našega jezika in s tem samo podpirajo tuj kapital, ki nam je tako nevaren.

— Obsodba. V Bitez pri Grdjarju so lansko leto vojači ob neki priliki ustrelili kmeta, za kar so bili sedaj kaznovani na ta način, da bodo prestali kazni (par let) le, če še kdaj kaj takega store. Če kdo naših ljudi naredi kak malenkosten prestop, zani seveda ni tega pridržka in mora obsedeti vso vrsto mesecev ali let. Poznamo več takih slučajev, ki so res značilni v tem oziru. Ima tudi pravica dva obraza, enega za nas, enega za druge.

— Grozna nesreča v St. Mavru pri Gorici. Dne 19. marca ob pol treh popoldne je začelo goreti za gozdovi g. Fonzarja. Gorela je stela in grmovje, ogenj se je raztezal hitreje in hitreje v precejšnji obširnosti. Valentin Benša ki je delal na postaji v Solkanu, je prosil

hitro svojega načelnika, na mu dovoli, da gre gasiti požar, da si obvaruje kopo sena. Gasilo jih je več, med tem je se razpočila mina ali granata, se ne ve, kosi so zadeli reveža in ga močno razmesarili. Živel je še par minut; umrl je v rokah svoje soproge. Zapustil je njo in dva otroka, ki sta ostala veliki siroti.

Ljubljanske novice.

Ij Francišek Asiški in socialno vprašanje. (Predava dr. Andrej Gosar, drž. poslanec.) — Peti referat iz cikla predavanj o sv. Francišku. Vršil se v nedeljo 10. t. m. v čitalnici Jugoslovanske tiskarne, in sicer ob 8. uri zvečer. Vsi akademiki in akademski izobraženi krogi vljudo vabljivi! — Odbor »Društva sv. Bonaventure« franc. bogoslov.

Ij Šentpetersko prosvetno društvo priredi v nedeljo dne 10. t. m. ob 8. uri zvečer v svoji dvorani družabni večer z deklamacijo, petjem, šaljivimi prizori in tombolo. Vstopnina 2 K. Člani in prijatelji društva dobrodošli! — V ponedeljek dne 11. t. m. ob pol 8. uri zvečer društveno predavanje. Vstop prost. — Po predavanju odobrova seja. (K)

Ij »Na Osojahu«, se imenuje narodna igra v 5 dejanjih (6 slikah), ki jo uprizori Ljudski oder v Ljubljani v nedeljo, 10. marca t. l., ob pol 8. zvečer v Ljudskem domu, ki bo najbrže zadnja predstava v tej sezoni. — Vstopnice se dobijo v predprodaji in v trafikah gospe Modic v Kopitarjevi ul. in v trgovini Nove založbe na Kongresnem trgu, nasproti kavarni »Zvezda«.

Ij Šentjakobska prosveta. Jutri ob šestih zvečer bo sklopično predavanje: »Iz Ljubljane v Belo Krajino«. Vabimo!

Ij Grof Karoly v Ljubljani. Včeraj smo poročali, da je prispel grof Karoly v Ljubljano in da odstopuje v Dubrovnik. Kakor smo sedaj iz dobro informiranih krogov zvedeli, ni točna vest, da je vlada odločila, da se mora nastaniti v Dubrovniku, temveč mu je dala na prosto, da se naseli, kjer hoče. Kje se bo naselil, še ni odločeno. Včeraj dopoldne se je mudil pri predsedstvu deželne vlade in se je nato odpeljal ob 11. uri 45 min. proti Zagrebu.

Ij Poslovni jubilej. Petindvajsetletnico svojega poslovanja praznuje letos znana ljubljanska avtomobilna in kolesna tvrdka I. Gorec, ki se je razvila iz skromne izposojevalnice koles do uglednega, daleč izven Ljubljane znane podjetja.

Ij Zveza uradnic in trg. zastavljence Krekove prosvete opozarja vse tiste članke, ki so se prijavili za tečaj, da se isti prične v torek dne 12. aprila točno ob 7/2. uri zvečer. — Odbor.

Ij »Ponedeljek«, časopis, ki bo izhajal vsaki ponedeljek ob 4. uri zjutraj, bo prišel z 11. aprilom t. l. izdajati g. Milan Plut. List se bo tiskal v Delniški tiskarni.

Ij Uradne ure na policijskem ravnateljstvu bodo od majnika naprej od 8.—12. ure dopoldne in od 3.—6. ure popoldne.

Ij Novi most v Prulah. Prejeli smo: Jako važnega pomena je novi most čez Ljubljano v Prulah. Vsak dan, posebno pa ob nedeljah, gre čez ta most veliko ljudi. A nekaj je, kar se mora omeniti in priporočiti: Mestni magistrat naj bi dovolil vsaj eno luč pri mostu v Prulah, če že ne drugje, pa vsaj na šolskem vogalu, pa bi bilo za razsvetljavo mostu precej pomagano. Zakaj gori v prvem nadstropju šole po cele noči luč? Ali kdo stanuje tam? Magistrat se naj prepriča o tem in naj napravi raje svetilko na vogalu šole, kakor pa da gori nepotrebna luč v prvem nadstropju.

Ij Izkopani kostnjaki. Na stavbišču Združene Gospodarske banke, nasproti Unione, kjer kopljejo temelj bančnemu poslopiju, so včeraj izkopali pet človeških kostnjakov.

Ij Čevljarska zadruga za Ljubljano in okolico, vabi gg. člane na občni zbor, ki se vrši v nedeljo, 17. aprila 1921, točno ob pol 10. uri dopoldne v restavraciji »Narodnega doma« z običajnim dnevnim redom. (K)

Ij Sestanek zdravnikov na verandi hotela »Union« dne 12. aprila t. l. ob 8. uri zvečer. Razgovor o tretjem kongresu jugoslov. lekarskega društva. — Odbor. (K)

Ij Umrli so v Ljubljani: Ana Hrovat, postrežnica, 76 let. — Matija Černač, biralec, 53 let. — Terezija Macuh, kočarjeva hči, 26 let. — Stefanija Jančič, žena žel. delavca, 30 let. — Fran Selan, mesarjev sin, pol leta. — Jernej Trebar, zasebnik, 87 let. — Vilka Priatelj, rejenka, 2 meseca in pol. — Josip Koprivec, ključavničar, 25 let. — Marijana Žnidarž, obč. uboga, 73 let. — Bruno Rot, kavarar. vajenec, 16 let. — Fran Gabriel, dež. česar, 65 let.

Ij Samomor in težka telesna poškodba. Dne 8. aprila t. l. se je izvršila na Karlovski cesti št. 6 žalostna tragedija. Pri F. je stanovala 20letna uradnica čekovnega urada Franciška Ivančič, doma iz Postojne, katere je imela že več časa znanje z narednikom 4. telegrafične čete 4. armijske oblasti v Zagrebu Ivanom Kliba. Dne 5. t. m. se je pripetila Kliba brez dovoljenja svojega poveljnika iz Zagreba v Ljubljano. Prišel je ob pol 9. uri zvečer k oknu Ivančičeve, ko je bil pri njej na posetih lesni trgovec Giuliani z Rakova, katerega je deklica skrilo na hodniku, ko je Kliba potikal na oltro. V četrti 7. aprila okoli 8. ure zvečer je prišel Kliba zopet k Ivančičevi in je prinesel s seboj 1 liter vina. Kliba in Ivančičeva sta bila v kuhinji, v kateri sta se nekaj prerokala. Gospa Marija F. je elišala Ivančičevo, da je rekla Klibi, da ga nima več rada. Ob pol 1. uri ponoči je slišala gospa F., ko je hotela pogledati v kuhinjo, stral in Ivančičeva je prišla omahovaje v sobo. Precej na to je počil drugi strel. Gospa F. je videla, da se je zgrudil Kliba na pragu. Rešilna postaja je odpeljala Ivančičevo v deželno bolnico, kjer so jo zdravniško preiskali in obvezali. Kroglja je jo zadela na desni strani in je prišla na hrbtu ven. Na lice meta je prihitel policijski zdravnik g. dr. Andrej Lisjak, kateri je ugotovil, da je 9 mm projektil iz samokresa predril Klibi desno senco in da je prišel na levi strani glave ven. Smrt je nastopila takoj. Komanda mesta Ljubljane je zapovedala samomorila prepeljati v mrtvašnico.

Ij Pomanjkanje govejega mesa. Z ozirom na notico pod tem naslovom nas ravnateljstvo Vnovčevalnice prosi za pojasnilo, da Vnovčevalnica ne prodaja na trgu mesa zaplenjenih volov, temveč meso volov, ki jih kupuje sama na sejmih oziroma po domovih. Od novega leta je prevzela in plačala en par volov in eno brejo kravico, dočim se je vsa zaplenjena živina prodala na kraju zaplembe brez intervencije oziroma vrednosti Vnovčevalnice.

Ij Ljubila se je 1. aprila od pol 7. do 7. zvečer od trgovine Magdič do opernega gledališča nikelnasta ženska ura-zaplestnica. Pošten najditelj naj jo odda proti dobri nagradi v našem upravnistvu.

Najnovejša poročila.

DEBATA O »OBZNANI« — VELIKO RAZOČARANJE.

Belgrad, 8. (Izv.) Današnja seja konstituentne se je pričakovala z veliko napetostjo, ker se je mislilo, da bo notranji minister Drašković predložil skupščini važne dokumente o komunističnem gibanju in tajnih organizacijah. Galerije so bile vse polne. Medtem pa ni prinesel govor ministra Draškovića ničesar ne navadnega, niti nobenih odkritij stvari, ki bi se ne mogle dogoditi pri kaki drugi stranki. Navedel je nekoliko dokumentov o organizaciji stranke in njenem delu ter s tem upravičeval »obznano«. Njegov govor je ostro kritiziral komunistični poslanec Sima Marković, ki je opisoval pomen in nezakonitost vladnega postopanja. Njegov govor je zavzel največji del debate, ki se bo jutri nadaljevala.

DEL RADIKALOV ZA NEZAUPNICO VLADI.

Belgrad, 8. aprila. (Izv.) Danes dopoldne je imel radikalni klub sejo, da določi svoje stališče v debati glede »Obznana«. Seja je bila izredno burna ter se je velik del poslancev izjavil proti vladi. Pašić je zagrozil z demisijo, ako ne bo glasoval ves klub za zaupnico vladi. Kljub temu mu ni uspelo prisiliti vseh poslancev, da bi odobrili zaupnico vladi. Velik del radikalnih poslancev je proglasil »Obznano« kot nezakonito.

GONJA TRŽASKIH FAŠISTOV.

LDU Trst, 7. aprila. »Edinost« poroča: V torek zvečer ob 21. uri so vdrli fašisti v dvorano konzumnega društva v Rojano pri Trstu, kjer je imel pevski zbor »Glasbene Matice« ravno svojo vajo. Nastopili so kot činitelji varstvene oblasti in so brskali po prostorih. Nato so odšli in čakali na konec pevske vaje pred gostilno konzumnega društva. Ravno ko so pevci in pevke odhajali, so se pojavili orožniki, ki so izvršili na njih osebno preiskavo, da bi našli prepovedano orožje ali sumljive listine. Našli niso seveda ničesar.

PODONAVSKA KONFERENCA.

Belgrad, 8. aprila. (Izv.) Letos meseca junija se bo vršila v Belgradu konferenca zastopnikov podonavskih držav, na kateri se bo razpravljalo o vprašanih donavske plovbe.

MASARYK OZDRAVHL.

Praga, 8. (Izv.) Danes je sprejel predsednik republike Masaryk v avdienci predsednika skupščine Tomaška. S tem je Masaryk po svoji boleznici zopet nastopil aktivno politično delovanje.

TRGOVINSKA POGAJANJA MED ČEŠKO IN AVSTRIJO.

Praga, 8. (Izv.) Danes so se nadaljevala trgovinska pogajanja z Avstrijo, ki so se pred časom pričela na Dunaju.

KONFERENCA NASLEDSTVENIH DRŽAV.

LDU Rim, 8. aprila. (Stefani.) Komisija konference nasledstvenih držav za gospodarske in finančne posle je začela danes dopoldne svoje delo na temelju programa, izdelanega po ministrskem svetu.

KORIDOR MED JUGOSLAVIJO IN ČEŠKOSLOVAŠKO.

LDU Praga, 8. aprila. (DunKU) K vesti zagrebskega lista »Obzor« o nanovo sproženem vprašanju koridorja med Češkoslovaško in Jugoslavijo doznava »Tribuna« od pristojne češkoslovaške strani, da sta si vladi obeh držav docela v sv. sti, da bo zadela ponovitev te zahteve pri nekaterih ententnih državah na odpor, in veta zlasti ceniti z Italijo doseženi sporazumi. Misel o koridorju se je pojavila po razgovoru Karla Habsburškega spontano pri nekaterih politikih.

EKSKRALJ KAREL V LUZERNU.

LDU Belgrad, 8. aprila. Presburo poroča iz Berna: Karel je došel v Luzern. Ko je prišel v Švico, mu je določeni švicarski častnik prečital sklep švicarske vlade, po katerem se ne sme vrniti v Prangins in se ne sme nastaniti v gotovem številu obmejnih krajev. Karel bo začasno stanoval v Luzernu. Švicarska vlada čaka na izid preiskave ter bo potem definitivno sklepala glede bivanja eks-cesarja Karla na Švicarskem. V slučaju, da bo moral zapustiti Švico, se bo nastanil v Španiji.

F. osveta.

pr Stari in mladi Ljudska igra v štirih dejanjih. Spisal Anton Medved. (Ljudski oder: Zbirka ljudskih iger. II. zvezek.) V Ljubljani, 1921. Cena 16 K. — SKSZ je te dni izdala že drugi zvezek svoje dramatične zbirke. Razveselila nas je sedaj z Medvedovo ljudsko igro, ki so jo sicer že na več krajih igrali, a natisnjena doslej ni bila. S. K. S. Z. smo iz srca hvaležni, da si je od dedičev pridobila lastninsko pravico in igro natisnila. Vsa dramatični odsek SKSZ naj jo še v tem poletju uprizori. Zakaj? Ena izmed budih ran našega narodnega življenja je pogosta trdosrčnost in ne-hvaležnost »mladih« isinah, sinov in hčer, da, celo vnukov nasproti »starih«. Če si je oče v ženitovanjskem pismu izgovoril kot in brano, se je dostikrat moral tožariti, če ni hotel od lakote umreti; če si pa v pismu ni nič izgovoril, zaupaop lepih obljubam sinov in hčer, se je pa še bridkeje kesal, če je prišla k

hiši brezsrčna »sta mlada«, ki je moža znala preustrojiti po svoje in ga odtujiti očetu. V tej naši igri ima stari Jamnik sicer kot in živež zapisan, ampak sinaba Alena, obilnana od lažigospoščine, izrine uboga starčka iz čumne v podstreše, iz podstreša ven, k drugi hčeri oziroma zetu, ki se pa starčka tudi kmalu iznebi. Tretji njegov otrok, hčerka Metka, do katere je bil oče nekoliko najbolj trd in osoren, ga edina resnično in nesebično ljubi in mu ostane zvesta v starosti. Prepozno spozna sin France, ki se je dal lahkotivi Aleni tako slepo voditi, da je zaradi njene razspnosti segel po ponarejenih bankovcih in stopil v zvezo s Pralesnikom, svojo življenjsko zmoto: žena ga je ogoljufala in mu v zadnjem hipu pobežnila, on sam mora v ječo. — Prepričani smo, da bodo našim odrom hvaležni za uprizoritev stari in mladi, ti za svarični zgled, oni za tolažbo. — Končno naj omenimo, da bo tisti, ki pozna Šekspirjevega »Kralja Leara«, z veseljem odkril sorodnost in obenem Medvedovo samosvoje umetnost. — Prvega zvezka »Lovski tat« in »Erazem Predjamski« je še nekaj v zalogi. I. D.

pr XIX. umetnostna razstava v Jakopičevem paviljonu. Meseca maja se vrši običajna splošna umetniška razstava. Prihlave in pošiljave sprejema: R. Jakopič, Turjaški trg 2. Zadnji rok za vposiljatev je 22. aprila.

pr Ruski umetniški večer priredi dne 15. aprila v opernem gledališču gospa Helena Poljakova, solo-plesalka, in profesorica iz imperatorskega gledališča v Petrogradu. Pri tem večeru bodo sodelovali tudi gosp. Boris Putjata iz moskovskega dramskega gledališča, nadalje gđ. Nikitina, solo-plesalka, ga. Smolenska (petje), gosp. Strečnev (ples) in učenka gospe Poljakove mala Metka Franketova. — Zelo bogati spored tega večera bude izvanredno zanimiv, ker so točke, katere se bodo izvajale, in originalni krasni kostumi nekaj popolnoma novega za Ljubljano. (K)

pr Ilustriran list »Plamen«. Izšla je 7. številka tega ilustriranega lista, ki se čedalje bolj spopolnjuje. List zasluži, da se razširi po vseh slovenskih hišah; gotovo bo dobrodošel raznim bralcem najrazličnejšega obzorja. Naročnina stane le 36 kron za četrtletje, za pol leta in celo leto v razmerju. Novi naročniki lahko dobe še vse izšle številke. Uprava je na Kongresnem trgu št. 19.

pr Jugoslov. knjižarna priporočila cerkvenim zborom za mesec maj: Dr. Faist Ant.: Marijine pesmi za mešani zbor. Part. 14 K. glasovi po 3 K. — Ferjančič Fr.: Lavrentske liturgije za mešani zbor. 2 K. — Foerster Ant.: 6 Marijinih pesmi za ženski zbor. Part. 10 K. glasovi po 3 K. — Foerster A.: 12 Marijinih pesmi za mešani zbor. 12 K. glasovi po 3 K. — Grum Ant.: Odpevanja pri liturgijah za mešani zbor. Part. 16 K. — Hochreiter Emil: »Immaculata«. 12 Marijinih pesmi za mešani zbor. Part. 20 K. sopran-alt 7 K. (skupaj tenor-bas po 4 K.). — Kogoi Marij. Marijine pesmi za mešani zbor raznih slov. skladateljev. Part. 20 K. glasovi po 7 K. — Labarar Fr.: Šmarnične pesmi za mešani zbor. Part. 8 K. — Premrl St.: Šmarnične pesmi za mešani zbor. Part. 10 K. glasovi po 2 K. — Premrl St.: Godovnice (17 Marijinih pesmi za razne Marijine praznike), za mešani zbor. Part. 16 K. glasovi po 6 K. — Premrl St.: Marija ohrani dom in rod, za mešani zbor in orgle. Part. 6 K. — Sattner p. Hugolin: Marijine pesmi za mešani zbor. Part. 12 K. glasovi po 3 K. — Hladnik I.: 23 cerkev. napevov za moški zbor. Part. 16 K. — Foerster Ant.: Cantica sacra, III. del, za moški zbor. 20 K. — Leban J.: 12 cerkvenih pesmi za mešani zbor. Part. 8 K.

pr »Ljubljanskega Zvonca« tretja številka je izšla in prinaša raznovrstne leposlovne in znanstvene spise.

Orlovski vestnik.

Šišenski Orli in Orlice priredi v nedeljo dne 10. aprila telovadno akademijo v telovadnici šišenske šole. Začetek ob 5. uri popoldne. Ker je akademija prvi javni nastop odseka, vabimo vse prijatelje orlovske misli! (K)

Turistika in sport.

Gradjanski S. K. i Ilirija. V nedeljo, dne 10. t. m. igra v Ljubljani glasoviti Gradjanski športski klub iz Zagreba, ki velja za najmočnejši klub v Jugoslaviji. V moštvo je 9 internacionalcev, to je igralcev, ki so nastopali reprezentativno v mednarodnih tekmah. Najboljši in najpopularnejši igralci Gradjanskega so notranji trije napadalci Heinlein, Peršica, Granec, halfa Rupec in Vragović, branilec Šifer in golman Vrdjaku. Izvzemši Heinleina so zastopali vsi ti igralci Jugoslavijo tudi na Olimpijadi v Antverpnu. (K)

Gradjanski športski klub v Ljubljani! Zagrebški prvak in sigurno najmočnejši klub v Jugoslaviji, Gradjanski S. K. igra v nedeljo 10. t. m. proti Iliriji. Gradjanski S. K. si je priporil odlično ime ne samo doma, temveč tudi v tujini. Navajamo nekaj rezultatov, ki pričajo o njegovi odlični kvaliteti: Jeseni 1919 je igral v Pragi proti Slaviji 2:3 v Plzni proti Českemu Levu 5:2 in 8:0, pretečeno sezono je zmagal v Zagrebu proti Viktoriji Žižkov 3:1, proti Kladnu 1:0, igral je proti Unioni Žižkov 0:0, na Dunaju proti Rapidu 2:3, proti Admiru 1:1, WAFu 3:3, Sportklubu 2:2. Letos je zmagal nad dunajskim Simmeringom 5:1. V jugoslovanski reprezentanci proti Švedom je bilo 9 igralcev Gradjanskega S. K. (K)

Gospodarstvo.

BORZA.

g Zagreb, 8. aprila. (Izvirno) Borza je splošno žvrsta. Italija je bila v začetku slaba, a je po borzi postala žvrsta ter notirala 625—630. Vred padca naše devize na dunajski borzi je bil Dunaj jako žvrst, Budimpešta pa slaba. Ravnotako je veliko povpraševanje po dolarjih in po Frangl. Kurzi so sledeči: Budimpešta 50—52 (51—52), Berlin 233—233 1/2 (233 1/2—234 1/2), Italija 625—630 (610—614), London 638—660 (650), New York (kabel) 142—143 1/2 (142 1/2—143), New York (čeka) 141—142 (0), Pariz 1005—1012 (1007—1009), Praga 193 1/2—193 1/2 (193 1/2—194), Dunaj 2180—2170 (2116—2140), dolarji 189—140 (189 1/2—140), nemške avstrijske krone 2 1/2—23 (23), nemške marke 228—280 (231), češkoslovaške krone 185—187 (190), francoski franki 10—10.30 (10—10.30), lire 615—625 (600). (V oklepajih kurzi prejšnjega dne.)

LDU Belgrad, 8. aprila. (ZNU) Devize: Dunaj 5.37 1/2—5.45, Solun 48.10—48.15, Rim-Milan 154—154.75, Solun 250—260, Zeneva 615 do 620, Berlin 57.50—58.50, Pariz 248—250, London 138—138.50. Valute: 20 dinarjev v zlatu 23—0, francoski franki 248—250, dolarji 35.05—35.15, italijanske lire 151—152, levi

41.75—42.50, levi 49.75—50, nemške marke 57.25—57.75, avstrijske krone 5.70—5.90.

g Dunaj, 8. aprila. (Izvirno) Devize: Zagreb 450—454 (458—462), Berlin 1058—1064 (1074—1080), Budimpešta 220—222, Milan 2795—2815 (2805—2885), Praga 877—883 (891—892), New York 648—659 (658—662), Pariz 4603—4645 (4692.50—4732.50), Curih 11.275—11.325 (11.425—11.475). (V oklepajih kurzi prejšnjega dne.)

LDU Curih, 8. aprila. (ČTU) Devize: Berlin 9.32 1/2, Holandija 200, New York 577, London 22.59, Pariz 40.80, Milan 24.80, Bruselj 42.60, Kodani 104.75, Stockholm 136, Kristijanija 93, Madrid 80.90, Buenos Aires 200, Praga 7.80, Varšava 0.71, Zagreb 4.05, Bukarešta 8.40, Dunaj 1.47 1/2, avstrijske krone 0.97.

g Pogajanja južne železnice s Italijo. V četrti zvečer so odpotovali delegati Južne železnice s Dunaja v Rim, da zaključijo pogajanja Južne železnice z italijansko vlado.

g Od magistrata določene cene mesa v Mariboru v mesecu marcu 1921. Volovsko meso I. vrste 27 K kg, volovsko meso II. vrste 25 K, meso od bikov, krav in telic 24 K kg, teleče meso I. vrste 25 K, teleče meso II. vrste 23 K, svinjsko meso, sveže 32 K za kg.

g Poverjenstvo za izmenjavo valute v Dalmaciji. Bivši minister Don Jurij Blankini je imenovan za predsednika glavne komisije za izmenjavo valute v Dalmaciji in je prispel v Split.

g Likvidacija »Središnje zadruge za izvoz in snabdevanje«. Središnja zadruga za izvoz in snabdevanje je zaključila svojo likvidacijo. g Za pospeševanje izvoza špirita. Ministrstvo za promet namerava znižati tarife za prevoz špirita in njegovih izdelkov.

g Betonsko-okroglo železo. Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani ima v zalogi večjo množino betonskega okroglega železa 8 do 22 mm močnega in od 10 do 13 m dolgega. Interesenti naj prijavijo svoje potrebščine pisмено ali ustmeno na urad za pospeševanje obrti v Ljubljani, Dunajska cesta št. 22.

g Padanje cen v Rumuniji. Cene industrijskim izdelkom so padle v Rumuniji zadnje dni za 100 do 170 odstotkov. Več trgovcev je popolnoma uničenih. Na borzi v Bukarešti vlada velika depresija. Kaj pa pri nas?

g Znižanje carine za mineralne vode v Češkoslovaški. Češkoslovaška je znižala izvožno carino na mineralne vode za četrtino procenta fakturnega iznosa.

g Produkcija železa v Ameriki. Produkcija surovega železa je znašala preteklo leto v Združenih državah 36,926.000 ton, to je za 5,911.000 ton več kot prejšnje leto.

g Razveljavila prepovedi glede valut in deviz v Avstriji. V skladu z odredbo avstrijskega zveznega ministrstva financ z dne 5. marca 1921 je bil razveljavljen odlok fin. ministrstva z dne 28. nov., ki se tiče glede prepovedi veriženja z valuto, dalje odredba fin. ministrstva z dne 27. marca 1915 glede prepovedi veriženja z dež. zlatim denarjem, odredba fin. ministrstva z dne 13. jun. 1916, glasom katere je bil prepovedan uvoz in izvoz dinarjev in perperjev in končno odredba fin. ministrstva z dne 4. decembra 1916 glede prijave inozemskih vrednostnih papirjev.

g Živina na Ogrskem cenefša. Cene mesu so na Ogrskem padle, kakor poroča »Neue Freie Presse«, za 50 odstotkov.

PRVA HRVATSKA ŠTEDIONICA V ZAGREBU.

Dne 2. aprila t. l. vršil se je 74. redni občni zbor tega zavoda, iz poročila ravnateljstva je razvidno, da se je z velikim razvitkom trgovine, industrije in prometa v naši kraljevini enakomerno razvijalo tudi poslovanje Prve hrvatske štedionice. Vse poslovne panoge izkazujejo osobito zvišanje. — Vloge so se skoraj podvojile in znašajo čez 960 milijonov kron, splošni promet pa čez 40 milijarde kron.

Z ozirom na izpremenjene prilike v naši kraljevini sodelovala je Prva hrvatska štedionica deloma sama, deloma pa v zvezi z drugimi denarnimi zavodi bil pri ustanovitvi novih trgovskih, obrtnih in industrijskih podjetij, bilo pri prevzetju že delujočih, katere so se vsa lepo razvila. — Skoraj vse podružnice so poslovale zelo uspešno, zlasti moramo omeniti podružnico v Beogradu.

Iz bilance za poslovno leto 1920 je razvidno, da znašajo aktivna v Prve hrvatske štedionice 1 milijardo in 820 milijonov kron (več za 854 milijonov), od tega pa gotovina v blagajnah in pri denarnih zavodih ter zaloga deviz in valut 224 milijonov (več za 85 milijonov), menična liska 140 milijonov (več za 106 milijonov), predumi na vrednostne papirje 249 milijonov (več za 106 milijonov), posojila na nepremičnine in komunalna posojila 42 milijonov (neizpremenjeno), lastne nepremičnine 19 milijonov (več za 9 milijonov), razni dolžniki 1 milijardo 12 milijonov (več za 531 milijonov), vrednostni papirji 131 milijonov (neizpremenjeno) in pasiva: delniška glavnica 60 milijonov kron (več za 55 milijonov), rezervni zakladi 129 milijonov (več za 72 milijonov), vloge 962 milijonov (več za 400 milijonov), upniki v tekočih računih 595 milijonov (več za 317 milijonov), izdana za zastavna pisma in komunalne zadolžnice v prometu 35 milijonov kron.

Čisti dobiček (vštevši prenos iz preteklega leta v znesku 1,058.000 K (znaša 20,356.000 K). Občni zbor je na predlog ravnateljstva sklenil, da se od tega dobička, odšteti po pravih določeno tantiljemo, izplača 22.5% na dividende, to je 15,500.000 K, vsled česar se bodo od 5. aprila t. l. izplačevale dividende po 450 K na celo delnico, K 112.50 na četrtino in 45 K na desetino delnice. — Nadalje, da se dodeli penzijskemu fondu in rezervnim zakladom 3,920.000 K, da se izloči v dobrodelne namene 400.000 K, a ostanek da se prenese na novi račun.

Občni zbor je vzel na znanje poročila ter odobril bilanco in račun izgube in dobička ter nodelil absolutorij ravnateljstvu in nadzorstvenemu svetu. — Potem se je sklenil prenos 60 milijonov kron iz rezervnega zaklada na delniško glavnico, da se na ta način dovede v sklad delniška glavnica z rezervami tako, da bo delniška glavnica Prve hrvatske štedionice znašala sedaj 120 milijonov kron, rezervni zakladi pa 70 milijonov kron. Po provedbi tega prenosa 60 milijonov kron iz rezervnih zakladov na delniško glavnico dobi vsak posestnik ene cele delnice brezplačno eno novo delnico, odnosno za eno četrtino delnice eno novo četrtino in za eno desetino delnice eno novo desetino delnice, katere participirajo na dobičku od 1. januarja t. l.

S tem v zvezi provedene so nekatere izpremembe pravil ter volitve v ravnateljstvo in nadzorstveni svet, nakar je bil občni zbor zaključen.

Radi odsotnosti lastnika se prodajo vse **čebelarke polbreščne** A. Z. o. anj. r. razloziv čebelnjak, velike posode za med, umetno setje, stroji za okvirje itd. Pojasnila pri blagajniku čebelarstva društva g. I. Mesariu, ravnatelju Jugoslovanske knjižarne.

Hiša z gostino in mešano trgovino je v industrijskem kraju Jugoslavije napredna. Več pove g. **Mihail Markovc**, Poljanska cesta št. 85, Ljubljana. 1245.

Sobarca za tujske sobe se išče. Naslov pove uprava lista pod št. 1245.

Ceno se prodaja cela garnitura za 12 oseb jedilnega orodja (Kina srebrna) in moška stila ura. Polizve se od 10.—4. ure pop. Breg št. 4. I. desno.

Kontoristinja samostojna, izveščana, moč, zmožna hrvaške in nemške kore. **blagajničarka** za spence, damsko konfekcijsko prodajalno se iščeta za takoj. Natančne ponudbe na Oleron, Zagreb, ulica 11.

Krojaškega pomočnika sprejemam takoj za stalno boljše veliko delo. Hrana in stanovanje oskrbljeno. **Ivan Štupica**, krojaški mojster Dob pri Domžalah. 1218

Hiša z več stanovanji z zemljiščem ali brez zemljišča je napredna v Mengšu. Pojasnila se dode v gostilni ob postaji Jarše-Menges. 1185

Odda se gostilna in sodavilarna s prvim majem ali pozneje; prvo na račun drugo v najem. Zahteva se treznost, poštenost, dobra kuhinja in primerna kavgija. Naslov v upravi lista pod št. 1226.

Iščem klesarja v stavbi široki izurjenega kakor tudi izprašam kovača za vsa kovaška dela. Ponudbe na upravnistvo tega lista pod št. 1234.

Dobra kuharica pridna in poštena se sprejme takoj proti dobri plači. — Ravnotam se sprejme **šivilja** na dom. Polizve se v upravi „Slovenca“ pod št. 1156.

Zahvala.

Za obile dokaze iskrenega sočutja povodom smrti naše srčno ljubljene svakinje, gospe

Eme Simonetti

za podarjeno cvetje, kakor tudi za obilo čaščeče spremstvo na nje zadnji poti, izrekamo vsem našo naprsovejšo zahvalo.

Ljubljana, 9. apr. 1921.

Zalutni ostali.

Zahvala.

Za vse dokaze sočutja, mnogobrojno cvetje in številno spremstvo povodom prebriske izgube našega nad vse ljubljene

OTMARJA

se tem potom vsem najiskreneje zahvalujemo. V prvi vrsti gospej I. C. Demšar ter preč. g. župniku Noču za pogoste obiske začasa njegove bolezni. Nadalje se zahvalujemo primariju g. Dr. Ivan Jenkotu ter g. asist. zdravnikom in sestram iz bolnice, kakor tudi gospej Dr. Strnadovi in g. dr. Iv. Hubadu za požrtvovalnost, s katero so se trudili rešiti mlado življenje.

Srčna hvala tudi pospej Johanici Šuštar, gospodičnami Miciki Lotrič in Micki Anol ter Bajterjovemu Francu, ker so pretrpeli dolge noči od njegove postelji.

Najlepša hvala preč. dekanu g. Fr. Hönigman in drugim preč. g. duhovnikom, za spremstvo k večnemu počitku.

Nepozabljeno nam bo tudi, da so se udeležili pogreba kljub naporni poti preč. g. prof. Dr. Gregor Zerjav in deputacija njegovih sošolcev, za kar se najiskreneje zahvalujemo.

Iskrena hvala telovadnemu društvu Sokol v Železnikih za njegovo spremstvo, gg. pevcem sl. bral. društva za ginjaive žalostinke, ter vsem sorodnikom in znancom, ki so našega ljubljencega spremili k zadnjemu počitku.

Bodi Gospod vsem obilen plačnik.

Nepozabljeno priporočamo v blag spomin.

Železniki, v aprilu 1921.

Rodbina **Gabrijel Thaler**.
Železniki.

KLAVIRJI NA OBROKE harmoniji, violine in vse glasbene potreščine. Sitrane na debelo in drobno.

Alfonz Breznik, bivši učitelj Glasbene Matice, Kongresni trg št. 15. Ljubljana.

Hiša mala, lepa, 10 minut od Kranja, je napredna. Več pove **Ivan Volk**, Primskevo pri Kranju. 1241

Mirna stran išče mebljavno poletno stanovanje s kuhinjo, po možnosti v bližini kakega kolodvora. Ponudbe pod št. maja do oktobra na upravo „Slovenca“. 1163

Kupim konja za ježo in vožnjo neplašljiv. Podrobne ponudbe z navedbo cene pod „Konj“ na upravnistvo „Slovenca“. 1162

Pension Grinovec v najlepši legi na Gorenjskem se priporoča cenj, gostom in turistom. Nizke cene, najboljša oskrba. — Naslov: Upravnistvo Predvor, pošta Tupaliče.

Vdova po zdravniku prodaja jako poceni kompletno, **zdravniški instrumentarij** skoraj nov, hrana in stanovanje oskrbljeno. V pogled dnevo od 3—6 ure pop. pri durtirju drž. bolnice v Ljubljani. 1228

Najstarejša slovenska plesarska in ličarska delavnica **IVAN BRIGELJ**, Dunajska cesta 18 se priporoča. — Izvršitev točna, cene zmerno.

Čebulno seme originalne italijanske vrste

gente Mamouth, **jaune geant Rocca**, **rouge geant Rocca Brun** se dode pri **Sever & Komp.**, Ljubljana, Wolfova ulica 12.

Išče se za takojšnji nastop

KONTORISTINJA

z večletno prakso, večča slovenskega ali hrvaškega in nemškega jezika, zmožna korespondence, strojepisja in stenografije. Obširna ponudba z navedbo plače je poslati

Železarni na Mitli ob Dravi.

Prodajam **3 mlade lovske pse**. Sv. Petra nasip 45 Ljubljana.

Auto delavnica FR. PUH

Karlovka cesta št. 10. Izdeluje vsa posamezna dela za avtomobile, popravlja tudi stroje vseh vrst. Prevzema vsa železo strgarska dela točno in najceneje.

Glace - usnje.

Prodaja se po zelo ugodni ceni večja množina bele glaze usnja, kožice vse nad 8 kvadratov, 1a izdelek. Vprašanja je nasloviti na A. Jelenc, Tržič.

Cerkvena okna

umetniško izvršena izdeluje atele za umetno slikarstvo

OTMAR VAČKAR, BRNO Francoska ulica št. 13 (prej E. Skarda) Proračuni in načrti na zahtevo brezplačno

Klobuke in slamnike vseh vrst, od preprostih do najfinejših nudi vedno tovarna klobukov in slamnikov

Franc Cerar v Stobu pešča in železniška postaja Domžale pri Ljubljani. V popravila prevzema tudi vsa tozadevna dela ter preoblikuje po najnovejši modi. d Ljubljani prevzema vsa naročila in moderniziranje tverda Kovačević i Tršan v Prešernovi ulici št. 5, kjer se sprejema v sredo in soboto.

Prodaja se v last

gozdno posestvo

arondiranih 185 oralov, 30 oralov njiv in travnikov, drugo krasen bukov gozd do 80 let star. Lessa ca 20.000 m³. Napraviti se da najmanj 40.000 žel. pragov in 150 vagonov oglja. Kmečka hiša in gospodarska poslopja v dobrem stanju. Inventar 2 para konj, vozovi i. t. d., sam vreden 150.000 K. Posestvo leži na Dolenjskem, 18 km od žel. postaje, cesta prav do gozda, promet s tovornim avtom mogoč. Prikupiti se dajo še sosednje parcele. **Cena en milijon kron.** Plačilni pogoji ugodni. Na prodaj samo do 10. t m. Podrobnosti v odvet. pisarni **dr. Ivana Lovrentiča**, Ljubljana, Miklošičeva c. 8.

ZA STAVBE

priporoča po niskih cenah

cement, tračnice, tra-verze, štorje, okov, štedilnike, pločevino

in sploh vse

železnino

ZALTA & ŽILIČ, Ljubljana

Gospodsvetska cesta št. 10.

JULIO MEINL

D. D.

KAVA

ČAJ

KAKAO

Centrala: **ZAGREB.**

Podružnice:

ZAGREB: Duga ulica 6.

LJUBLJANA: Aleksandrova

cesta 1.

MARIBOR: Gosposka ulica 7.

PEČUH: Kraljevska ulica 19.

Prodaja posestva

Radi preselitve se prodaja 20 oralov gozda in 20 oralov njiv in travnikov ter vsa poslopja pol ure od kolodvora. Cena je 400.000 kron. — Polizve se v Novem mestu št. 169 pri Andreju Jarc

KUPUJTE

LE PRI:

JOS. PETELINC

LJU LJANA - Sv. Petra nasip 7.

če rabite živ. stroje za rodbinsko in obrtno rabo, igle olje, ter posamezne dele. Istotam vse potrebščine za silvilje, kro ače in čevljarje ter vse galanterijske blago na drobno in debelo

Cene solidne! Postrežba točna

Stare kovine

(baker, medenino, cink i. t. d.)

kupuje trgovina z železnino

BREZNIK & FRITSCH, LJUBLJANA

Cankarjevo nabrežje št. 1.

Švedski semenski oves

priporoča trgovina s semeni **SEVER & Komp.**, Ljubljana, Wolfova ulica 12.

Zahtevajte proračun za

objavo oglasov.

Arhitekt in mestni stavbenik

VILJEM TREO

Ljubljana, Gospodsvetska c. 10

Telefon interurb. št. 103. Ustanovljeno

1. 1850 se priporoča za gradbe vseh vrst ter izvršuje načrte in proračune

Tovarna umetno izdelanih usnjenih izdelkov

Viktor Kunst Wien VII., Neustiftgasse 52 preje družabnik in tehn. vodja tverde Jelinek & Kunst, Wien. damske ročne torbice in podobni izdelki v najfinejših luksuznih izvršitvah.

Spezialiteti:

Inženier Dr. Miroslav Kasal

oblastveno poverjen: **stavbni inženier**

Ljubljana,

Miklošičeva ulica št. 7.

Spezialno stvarbene podjetje za betonske, železobetonske in vodne zgradbe.

Izraza vodnih sil.

Tovarna

JOS. REICH

Ljubljana, Poljanski nasip 4. Podružnica: Selenburgova ul. 4.

PODRUŽNICE: **MARIBOR**

Gosposka ul. 38.

NOVO MESTO

Glavni trg.

KOČEVJE

št. 39.

Ljudska posojilnica v Ljubljani

registrovana zadruga z omeje. zav., Miklošičeva cesta 6

vabl na

redni občni zbor

ki se vrši dne 25. aprila 1921 ob 5. uri popoldne*

v posvetovalnici lastnega doma.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. — 2. Poročilo načelstva.

— 3. Poročilo nadzorstva. — 4. Sklepanje o poliditvi računa. — 5. Sklepanje o porabi dobička. — 6. Dopolnilna volitev načelstva. — 7. Volitev nadzorstva. — 8. Slučajnosti.

V Ljubljani, dne 6. aprila 1921.

Načelstvo.

* V slučaju, da bi bil občni zbor nesklepen, se vrši v smislu § 33. pravil žez pol ure na istem mestu in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, kateri sklepa brezpogojno.

Prvo vrstne

Pfaff šivalne stroje

za silvilje, krojače in čevljarje z večletno garancijo ter pos. mezne dele, igle, itd. za vsakovrstne šivalne stroje priporoča

IGN. VOK, Ljubljana, Sodna ulica št. 7.

Velika **novih dvokoles** različne pnevmatike tudi za otročje vozičke, šivalni stroji in vsakovrstni deli po ceni pri Batjel-u, Ljubljana, Stari trg 28. Sprejemajo se dvokolesa, otročji vozički, šivalni stroji i. t. d. v popravilo. **Mehanična delavnica Karlovska ces a št. 4.**

L. MIKUS Ljubljana, Mestni trg št. 15 priporoča svojo zalogo **dežnikov in sončnikov** ter **srebrnjajnih palec**. Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Širite „Slovenca“!

Tovarna

JOS. REICH

Ljubljana, Poljanski nasip 4. Podružnica: Selenburgova ul. 4.

PODRUŽNICE: **MARIBOR**

Gosposka ul. 38.

NOVO MESTO

Glavni trg.

KOČEVJE

št. 39.

Ljudska posojilnica v Ljubljani

registrovana zadruga z omeje. zav., Miklošičeva cesta 6

vabl na

redni občni zbor

ki se vrši dne 25. aprila 1921 ob 5. uri popoldne*

v posvetovalnici lastnega doma.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. — 2. Poročilo načelstva.

— 3. Poročilo nadzorstva. — 4. Sklepanje o poliditvi računa. — 5. Sklepanje o porabi dobička. — 6. Dopolnilna volitev načelstva. — 7. Volitev nadzorstva. — 8. Slučajnosti.

V Ljubljani, dne 6. aprila 1921.

Načelstvo.

* V slučaju, da bi bil občni zbor nesklepen, se vrši v smislu § 33. pravil žez pol ure na istem mestu in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, kateri sklepa brezpogojno.

Prvo vrstne

Pfaff šivalne stroje

za silvilje, krojače in čevljarje z večletno garancijo ter pos. mezne dele, igle, itd. za vsakovrstne šivalne stroje priporoča

IGN. VOK, Ljubljana, Sodna ulica št. 7.

</

Schicht

Delo in čas prihrani,

kdor radi prihrani, pravi

„Schichtovo milo“

znane „felen“

pri vsakem večjem pranju, kakor tudi pri vsakem čiščenju v kuhinji in gospodinjstvu sploh. Schichtovo milo je v svoji izdatnosti, kakovosti in pralni zmogljivosti resnično nedostopno. Pazite na poleg stajete varstveno znamko!

Zastopstvo za Slovenijo ima trgovka J. Globočnik in drug v Ljubljani.

Schicht

UZAJEMNA POSOJILNICA V LJUBLJANI

R. Z. O. J.

preje Vzajemno podporno društvo v Ljubljani
Kongresni trg št. 19. Poleg nunske cerkve

obrestuje

hranilne vloge po 4%

vloge v tek. računu po 3 1/2 %

Rentni in invalidni davek plača posojilnica sama.

Vrednost vlog je zajamčena v popolnoma varnih posojilih in drugih dobrih naložbah, poleg tega jamči za vloge lastno premoženje zadruge v znesku 600.000 K ter člani z jamstveno glavnico z 3.000.000 K daje

posojila na osebni kredit, proti vknjižbi na posestva, na vrednostne papirje, menice in proti zoznambi na službene prejeme i. t. d.

Prodaja srečke

državne razredne loterije.

Pojasnila in prospekti brezplačno!

Severnemsko
krmilno
peso

zadnje letine, naj-
ceneje, priporoča
trgovcem
Sever & Komp.,
Ljubljana.

POLNOGUMIJASTI OBROČI

za tovarne avtomobile

PNEVMATIKO

za kolesa in avtomobile

KOLESA

AVTOMOBILI

najceneje.

J. GOREC,
LJUBLJANA

Gospodarska cesta 14.

Stavbene
potrebščine:

Portlandcement, židno in strešno
opeko, cementne strešnike, ce-
mentno-azbestni škrlji (eternit),
cementne cevi, drenažne cevi,
apno, Watproof (cerezit), asfalt,
izolirne plošče, lesni cement,
pristno strešno lepenko št. 80,
100 in 120, strešni lak, katran,
karbolinej, gips i. t. d. dobavlja

Ljubljanska komercialna družba
Ljubljana, Bielwalsova c. 18.

Tržnja, podgane, stenice, škurki
in vas golazen mora poginuti, ako porabite
moja najbolje prekušana in splošno hvaljena
sredstva, kot proti poljskim mišim K 10, za
podgane in miši K 12; za šurke posebno
močna vrsta K 20; škurka za stene K 15;
umirjalac moljev K 10, prašek proti mr-
čam K 10 in 20, maslo proti ušem pri ljudeh
K 5-12; maslo za uši pri živini K 12; pra-
šek za uši v obleki in perilu K 10 in 20, un-
korna proti mrčosa na sadju in zelenjavi
(umirjalci rastlin) K 10. Prašek proti mravljam
K 10. — Posilja po po vseh Zagreb za eksport
M. Junker, Petrinjska ul. 3. Zagreb 39.
Trgovcem pri večjem odjema popust.

40%
ZA POMLADNO IN POLETNO SEZONO

novodošli elegantni vzorci angleškega sukna!

Zahtevajte vzorce!

Vsakovrstne obleke za gospode in dečke lastnega izdelka po najnovejših krojih.

Prva kranjska razpošiljalna manufakture, mode in konfekcije

Schwab & Bizjak

Ljubljana

Dvorni trg 3, pod Narodno kavarno.

40%

Naročajte in širite „Slovenca“!

Lloyd Latino

Société Générale de Trans-
ports Maritimes à Vapeur de
Marseille

prvovrstni veliki parniki v Južno Ameriko.

Parnik „Mendoza“

odhod 15. aprila 1921 v Rio Janeiro it. Lire 1950 III. razr.
v Buenos-Aires it. Lire 2000 III. razr.

Parnik „Formosa“

odhod 30. aprila 1921 v Rio Janeiro it. Lire 1750 III. razr.
v Montevideo in v Buenos-Aires it. Lire 1800 III. razr.

Potniki naj se oglase takoj pri agenturi v Trstu
Schröder & Co., Succ., Via Cecilia Rittmayer N. 10.

vsaj 12 dni pred odhodom parnika. Vsa potrebna nayo-
dila naj se zahtevajo pri tej agenturi.

Nb. Cene in odhod se razumejo od Genove.

Angleška parobrodna družba

CUNARD-LINE

Zastopstvo za Jugoslavijo: Jugoslavenska banka d. d.
v Zagrebu. — Odprava potnikov I. II. in III. razreda
preko TRSTA, REKE in CHERBOURG-a v NEW-YORK.
Sprejema naročila za prostore na parnikih za Grčijo,
Anglijo in Ameriko — ter obratno za Jugoslavijo.

Natančna pojasnila daje:

Cunard Line, Zagreb, Vrhevcova ulica št. 15.

in LJUBLJANA, Kolodvorska ul. 26.

„ORIENT“

družba z o. z. preje

Brata Eberlin Jančar & Co
Ljubljana, Miklošičeva c. 4.
nasproti hotela „Union“.

Lastni izdelki oljnatih barv, firnežev,
lakov in steklarskega kleja. Velika
zaloga kemičnih in rudniških barv,
barv za umetnike, raznovrstnih čr-
pičev, vseh potrebščin za slikarje in
pleskarje.

Jugoslovansko inženirsko podjetje dr. z o. z.

Maribor.

Inženirska pisarna in stavbeno podjetje.

Projektiranje in izvršitev visokih,
betonskih in železobetonskih stavb,
industrijskih in poljedelskih ter
vodnih zgradb, naprav za vodne
sile itd. — Presoja in nasvetovanja.

Naslov za brzojave: „Ljpa, Maribor.“

Dobava vsega gradbenega, industrijskega in tehničnega blaga, železnine, orodja, nosilcev, betonskega železa, tračnic in materiala za ozkotirne železnice, elektrotehni. material, cement, gips, lepenka itd.

VINO

najboljše vrste samo pri trvdki

Tomasović i Visković

ZAGREB, Palmotičeva ulica 22.

Zahtevajte specialne ponudbe posebno za dalmatinsko, ba-
natsko, sremsko in vilanjsko vino.

Jadranska banka

sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro- in
druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj,
Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija,
Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb,
Trst, Wien.

Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tu-
in inozemstvu.